

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 10-11 grudnia 2017
na kierunku „rolnictwo”
prowadzonym na Wydziale Agrobioinżynierii
Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie**

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	6
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią Uczelni.....	6
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	6
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Dobre praktyki	10
Zalecenia	10
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	10
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	10
Uzasadnienie oceny, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron:	15
Dobre praktyki	16
Zalecenia	16
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	17
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	17
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 6. Umiejscowienie procesu kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31

Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	36
Dobre praktyki	39
Zalecenia	39
9. Ocena dostosowania się Jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	39
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego (EPO, P) .	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: **dr hab. Anna Bąkiewicz, członek PKA**

członkowie:

1. prof. dr hab. Dorota Bobrecka-Jamro - członek PKA

2. prof. dr hab. Franciszek Rudnicki - ekspert PKA

3. mgr Agnieszka Socha-Woźniak - ekspert ds. postępowania oceniającego

4. Katarzyna Piątkowska - ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „rolnictwo” prowadzonym na Wydziale Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Poprzednia wizytacja na kierunku „rolnictwo” przeprowadzona była w roku akademickim 2010/2011 – kierunek ten otrzymał wówczas ocenę pozytywną wyrażoną Uchwałą Prezydium PKA z dnia 29 września 2011 r. W powyższej Uchwale Prezydium Komisji sformułowało zalecenie dotyczące konieczności pełnego dostosowania tematyki prac dyplomowych do ocenianego kierunku studiów. Wydział podjął działania naprawcze w tym zakresie. ZO PKA stwierdził wyraźną poprawę w tym zakresie, jednakże proces naprawy nie może być uznany za zakończony (s.14, 20, 38). Nadal część prac dyplomowych jest realizowana poza obszarem wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, do którego został przypisany wizytowany kierunek studiów.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	„rolnictwo”
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I i II stopnia
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/ niestacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk rolniczych, dyscyplina naukowa agronomia
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I stopnia - 7 sem. stacjonarne/ 8 sem, niestacjonarne, 210 ECST studia II stopnia – 3 sem. stacjonarne/ 4 sem. niestacjonarne 90 ECST
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier/ magister inżynier
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	I stopnia – 18, II stopnia 12
Liczba studentów kierunku	I stopnia – 107 stacjonarne / 102 niestacjonarne II stopnia – 11 stacjonarne / 27 niestacjonarne
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	I stopnia - 2400 II stopnia - 800

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią Uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią Uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3 Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie (UP) posiada uchwaloną przez Senat Uczelni misję i strategię rozwoju na lata 2013–2020. W obszernie opracowanej misji jest m.in. zapis „priorytetem Uczelni jest ukierunkowanie na szeroko pojętą gospodarkę żywnościową od produkcji surowców rolniczych poprzez ich klasyfikację, przetwórstwo, transport i dystrybucję powiązaną z właściwym marketingiem oraz zarządzaniem procesami produkcji, mając jednocześnie na uwadze osiąganie sukcesu ekonomicznego metodami przyjaznymi dla środowiska przyrodniczego”. W misji akcentuje się także służebną rolę Uczelni w

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

rozwiązywaniu problemów społeczno – gospodarczych regionu lubelskiego. Z kolei jako pierwszy cel strategiczny Uczelni przyjęto „zapewnienie najwyższej jakości kształcenia”.

Przyjęta dla kierunku „rolnictwo” koncepcja kształcenia zakłada m.in. dostosowywanie programu do bieżących i przyszłych potrzeb gospodarki rolnej, „wprowadzanie w treściach programowych najnowszej wiedzy z zakresu uprawy roli i roślin, nawożenia, ochrony roślin, genetyki, hodowli roślin, gospodarki płodozmianowej, łąkarstwa i innych”. Zakłada również „kształcenie podporządkowane zapewnieniu najwyższej jakości, którą uzyskuje się dzięki systematycznemu wzbogaceniu oferty dydaktycznej, a także wykorzystaniu nowoczesnych środków, materiałów pokazowych, metod oraz stałemu monitoringowi i wdrażaniu najnowszych zmian zachodzących w szkolnictwie wyższym”. Ta koncepcja kształcenia jest całkowicie zgodna z misją i strategią Uczelni. W szczególności uwzględnia potrzeby i specyfikę rolnictwa regionu lubelskiego.

Formułując koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku, a także opracowując program studiów, Uczelnia korzysta z własnych doświadczeń pochodzących z 74 lat kształcenia na tym kierunku. Korzysta również z doświadczeń innych uczelni, m.in. poprzez wymianę informacji i doświadczeń w trakcie corocznych spotkań dziekanów wydziałów prowadzących kształcenie na kierunku oraz poprzez informacje i czynione obserwacje w trakcie pobytów nauczycieli akademickich w uczelniach zagranicznych.

Wydział pozyskuje opinie dotyczące koncepcji kształcenia na kierunku zarówno od interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich, studentów), jak i zewnętrznych (m.in. przedstawicieli Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie, Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, PZZ Lubella, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie, Lubelskiego Rynku Hurtowego SA, Agencji restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa- Lubelskiego Oddziału Regionalnego). Z opinii udostępnionych podczas oceny wynika m.in. że program kształcenia na studiach I i II stopnia jest pozytywnie oceniany, a zakładane efekty kształcenia spełniają oczekiwania pracodawców. Szczególnie podkreślany jest ogromny, kilkudziesięcioletni dorobek Wydziału w kształceniu na kierunku „rolnictwo” będący gwarancją przygotowania studentów do zawodu według najwyższych standardów. Zdaniem przedstawicieli otoczenia program kształcenia wizytowanego kierunku studiów całkowicie wpisuje się w trendy rozwoju zrównoważonego rolnictwa oraz w aktualną strategię polityki rolnej, wypełnia też oczekiwania stawiane nowoczesnym i idącym z duchem czasu jednostkom kształcącym wysokiej klasy fachowców. Ich zadaniem podkreślenia wymaga również możliwość szerokiego kontaktu zarówno studentów, jak i pracowników naukowych z praktyką rolniczą, co jest niezbędne dla identyfikacji potrzeb współczesnego rolnictwa.

W Jednostce działa także Rada Interesariuszy Zewnętrznych Wydziału Agrobioinżynierii, która m.in. opiniuje efekty kształcenia oraz współpracuje z organizacjami gospodarczymi i samorządowymi w zakresie doskonalenia programu kształcenia i procesu dydaktycznego. W skład Rady wchodzi związani z kierunkiem „rolnictwo” przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie (wicemarszałek oraz dyrektor Departamentu Rolnictwa i Środowiska), a także przedstawiciel firmy DANKO w Choryniu.

Studia I stopnia przygotowują absolwentów głównie do prowadzenia gospodarstw rolnych w różnych uwarunkowaniach – przyrodniczych, technologiczno - produkcyjnych, ekonomicznych, społecznych. Jest to właściwe ponieważ ponad 90% studentów kierunku wywodzi się ze środowiska wiejskiego i prowadzą oni, z rodzicami lub samodzielnie,

gospodarstwo rolne. To gospodarstwo jest lub będzie, ich miejscem pracy zawodowej. Można przypuszczać, że naturalne zainteresowanie tych studentów wiedzą i umiejętnościami praktycznymi oddziałuje na treści programowe studiów. Zgodnie z koncepcją studia II stopnia wzbogacają wiedzę, umiejętności i kompetencje zawodowe, naukowe i społeczne, stwarzając absolwentom szanse zatrudnienia w podmiotach i instytucjach działających w otoczeniu i/lub na rzecz rolnictwa.

1.2

Na Wydziale Agrobioinżynierii UP w Lublinie prowadzone są bardzo liczne i wszechstronne badania naukowe w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, a zwłaszcza w dyscyplinie 'agronomia', do której przypisany jest kierunek studiów „rolnictwo”. Zakres przedmiotowy tych badań jest rozległy i obejmuje m.in.: problematykę środowiska przyrodniczego produkcji rolniczej; skutki antropopresji na środowisko; biologię roślin uprawnych, genetyczne podstawy ich doskonalenia i hodowlę roślin; agroekologię; herbolgię; biologię agrofagów i ich zwalczanie; technologie wytwarzania rolniczych produktów roślinnych; siedliskowe i agrotechniczne uwarunkowania plonowania roślin i jakości produktów roślinnych; towaroznawczą ocenę surowców i produktów roślinnych; systemy gospodarowania rolniczego; ekonomikę rolnictwa; rozwój obszarów wiejskich i inne. Ten zakres badań naukowych ściśle odpowiada koncepcji kształcenia na kierunku „rolnictwo” i jest zgodny z niemal wszystkimi deklarowanymi efektami kształcenia na tym kierunku. Uwzględniając także dorobek naukowy nauczycieli akademickich innych wydziałów uniwersytetu, uczestniczących w procesie kształcenia na kierunku „rolnictwo”, można bez najmniejszych wątpliwości stwierdzić, że badania naukowe realizowane współcześnie w UP Lublin są bezpośrednio powiązane z kształceniem na tym kierunku studiów. Znajduje to wyraz w koncepcji i programie kształcenia oraz udziale studentów w badaniach.

Uczelnia przyporządkowała oceniany kierunek do obszaru wiedzy rolniczej, leśnej i weterynaryjnej oraz do dziedziny nauk rolniczych i dyscypliny naukowej „agronomia”. Jest to przyporządkowanie właściwe z punktu widzenia charakteru kierunku i zakresu treściowego programów kształcenia na obu poziomach.

1.3

Zakładane kierunkowe efekty kształcenia dla studiów I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) obejmują 14 efektów w kategorii wiedzy, 21 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych. Te efekty kierunkowe obejmują wszystkie efekty określone w Krajowych Ramach Kwalifikacji (KRK) dla obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych a także dla studiów inżynierskich. To przyporządkowanie zakładanych efektów do efektów określonych w KRK jest poprawne. Efekty kształcenia odpowiadają także charakterystyce kwalifikacji drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6.

Efekty są sformułowane krótko, rzeczowo i określają wydzielony obszar wiedzy, umiejętności lub kompetencji do uzyskania przez absolwentów. Różnią się jednak obejmowanym zakresem przedmiotowo - treściowym. Niektóre z nich są niemal dokładnie przepisane z KRK, np.: RO_W01 „posiada podstawową wiedzę z zakresu botaniki i genetyki, chemii i biochemii, fizjologii roślin i mikrobiologii, ekonomii i statystyki matematycznej” RO_U01 „posiada umiejętność wykonywania obliczeń chemicznych, wykorzystania podstawowych technik laboratoryjnych oraz wykonywania analiz jakościowych i ilościowych”, RO_K01 "rozumie potrzebę doksztalcenia się i samodoskonalenia w wybranej działalności”. Te i większość

innych efektów została sformułowana prawidłowo, w tym efekt dotyczący umiejętności językowych absolwenta. Jednak efekt kierunkowy RO_W03 „zna i rozumie znaczenie próchnicy w glebie i minerałów ilastych” jest zbyt drobiazgowy. Mógłby być raczej efektem w przedmiocie ‘gleboznawstwo’, a nie kierunkowym. Z kolei niewłaściwie efekt „potrafi dokonać wyboru najlepszej technologii uprawy roślin w określonych warunkach przyrodniczo – ekonomicznych” zaliczono do kompetencji społecznych, zamiast do umiejętności.

Zdecydowana większość zakładanych efektów w zakresie wiedzy i umiejętności sugeruje w znacznym stopniu zawodowy charakter studiów i te kwalifikacje praktyczne, które są niezbędne dla absolwenta gospodarującego rolniczo lub pracującego w środowisku wiejskim i otoczeniu rolnictwa, choć uwzględniają też te obszary wiedzy ogólnej lub podstawowej, które są właściwe dla kształcenia ogólnoakademickiego i pozwalają podejmować kształcenie na studiach II stopnia.

Sformułowania efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności oraz kompetencji społecznych wskazują na możliwość sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia przez studentów w trakcie studiów.

Zakładane kierunkowe efekty kształcenia dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, II stopnia obejmują 10 efektów w kategorii wiedzy, 8 w zakresie umiejętności i 6 w zakresie kompetencji społecznych. Te efekty uwzględniają wszystkie efekty określone w KRK dla studiów II°, w profilu ogólnoakademickim w zakresie obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Uwzględniony jest m.in. efekt dotyczący znajomości języka obcego. Niemal wszystkie te efekty zostały dobrze sformułowane, w sposób krótki, konkretny, zrozumiały i są weryfikowalne podczas studiów. Część efektów jest ujęta jako pogłębienie lub rozszerzenie wiedzy określonej w efektach dla I stopnia kształcenia. Większość natomiast efektów nie pokrywa się z efektami dla I stopnia kształcenia, albo tylko jest z nimi tylko częściowo zbieżna. To stanowi o pewnym stopniu odrębności i tożsamości studiów II stopnia w porównaniu z I stopniem kształcenia.

Efekty dla II stopnia wyróżnia zwłaszcza wiedza i umiejętności w zakresie metod naukowych badań rolniczych oraz postrzegania różnych zjawisk i procesów w szerszym kontekście uwarunkowań przyrodniczych i społecznych. Stąd m.in. z efektów w zakresie kompetencji społecznych można odczytać dążność do kształtowania aktywnych postaw absolwentów, aby mogli oni być liderami w środowisku wiejskim.

Kierunkowe efekty kształcenia mają swoje odzwierciedlenie w efektach formułowanych dla poszczególnych przedmiotów kształcenia. Te efekty przedmiotowe są w zdecydowanej większości zgodne z efektami zakładanymi dla kierunku studiów, stanowią ich uszczegółowienie, a nierzadko rozszerzenie. Ta opinia dotyczy zarówno efektów dla I, jak i II stopnia kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W UP Lublin kształcenie na kierunku „rolnictwo” jest prowadzone od 74 lat. Uczelnia posiada więc dużą tradycję i doświadczenie w tym zakresie. Odpowiednie jest przypisanie kierunku studiów do obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz i dyscypliny naukowej „agronomia”. Koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią Uczelni. Prowadzone są liczne, wszechstronne badania naukowe i są one zbieżne z ocenianym kierunkiem studiów. Zakładane efekty kształcenia znajdują odniesienia do Krajowych Ram Kwalifikacji dla obszaru

nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz odpowiadają charakterystyce kwalifikacji drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6 i 7. Koncepcja kształcenia i kierunkowe efekty kształcenia dobrze określają tożsamość kierunku studiów i dążenie do kształcenia absolwentów merytorycznie przygotowanych do podjęcia pracy w produkcji rolniczej, działalności doradczej lub organizatorskiej, w podmiotach państwowych, samorządowych i prywatnych realizujących zadania z zakresu rolnictwa. Zakreślają też obszar uzyskiwanych przez absolwentów kwalifikacji w odniesieniu do potencjalnych miejsc pracy. W zakresie kryterium 1 brak istotnych słabych stron, a jedynie nieliczne mankamenty wskazane powyżej.

Dobre praktyki

- Formułowanie koncepcji kształcenia na podstawie wieloletnich doświadczeń własnych, standardów wypracowanych w innych uczelniach oraz opinii otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zalecenia

- Wprawdzie kształcenie w profilu ogólnoakademickim przygotowuje absolwentów do wykonywania zawodu, jednak Uczelnia winna rozważyć kształcenie na I^o studiów w profilu praktycznym, ponieważ rolnictwo jest działalnością praktyczną, a zakładane efekty kształcenia na tym poziomie studiów mają wyraźnie charakter zawodowy. Ponadto około 95% studentów kierunku pracuje w rolnictwie lub jest dziećmi rolników jako ich następcy i zgłaszają potrzebę kształcenia jeszcze bardziej praktycznego niż obecnie.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1

Programy studiów na obu poziomach kształcenia odpowiadają potrzebom związanym z potencjalnymi miejscami pracy absolwentów. Uczelnia funkcjonuje w regionie o dużym znaczeniu rolnictwa w jego gospodarce i akcentuje swoją powinność w rozwoju regionu.

Oceniane programy studiów kierunku „rolnictwo” na obu poziomach kształcenia w zakresie przedmiotów i treści obowiązkowych są niemal identyczne dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, a różnią się tylko wymiarem zajęć z udziałem nauczyciela oraz niekiedy usytuowaniem przedmiotów w semestrach, wskutek różnej liczby semestrów, lecz zachowaniem takiej samej sekwencji przedmiotów. Nieco większe różnice występują jedynie w grupie przedmiotów do wyboru.

Na studiach I stopnia program obejmuje 56 przedmiotów kształcenia i praktykę zawodową. W tej liczbie jest 10 przedmiotów wybieranych przez studentów spośród 23 oferowanych. Łączna liczba ECTS z tych przedmiotów wybieranych wynosi 62, tj. 29,5% ogólnej liczby ECTS., W

programie są ponadto 2 przedmioty o charakterze humanistycznym i społecznym do wyboru z 5. W strukturze form zajęć dydaktycznych z udziałem nauczyciela na studiach stacjonarnych wykłady stanowią 48,5%, ćwiczenia audytoryjne 15,6%, ćwiczenia laboratoryjne 33,3%, ćwiczenia terenowe 2,5%. Na studiach niestacjonarnych ta struktura jest niemal taka sama, odpowiednio 44,9%, 13,0%, 39,6%, 2,5%. Tę strukturę form zajęć można uznać za właściwą z tym, że większy mógłby być udział ćwiczeń terenowych, co postulowali także studenci wskazując na przykład potrzebę takich zajęć z ochrony roślin przed agrofagami.

Dobór treści programowych na studiach I stopnia można ocenić na podstawie doboru przedmiotów kształcenia i sylabusów dla tych przedmiotów. Ten dobór przedmiotów kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego należy ocenić jako zdecydowanie właściwy dla kierunku studiów i zakładanych efektów kształcenia. Właściwe są też treści przedmiotów zawarte w sylabusach. Sylabusy, są opracowane na ogół starannie, według jednego schematu, ale z różnym stopniem dokładności lub zawartości treści przedmiotu. W każdym przedmiocie określono zakładane efekty i ich odniesienie do efektów kierunkowych. Treści kształcenia ujęte w sylabusach przedmiotów wskazują, że uwzględniana jest współczesna wiedza teoretyczna i praktyczna. Świadczy o tym także wskazywana literatura do poszczególnych przedmiotów. W każdym sylabusie jest specyfikowany w godzinach nakład pracy studenta na poszczególne formy zajęć dydaktycznych i pracę własną. Na tej podstawie określana jest liczba punktów ECTS dla danego przedmiotu. Liczba punktów ECTS w poszczególnych przedmiotach jest obliczana z rozbiem na poszczególne rodzaje zajęć i czynności pracy własnej studenta, a także z wyodrębnieniem nakładu pracy studenta na czynności o charakterze praktycznym.

O ile całość programu studiów I stopnia należy ocenić pozytywnie, to zauważa się w nim brak przedmiotu i/lub treści dotyczących umiejętności metodycznego wykonywania ekspertyz i projektów, które są niezbędne w działalności inżynierskiej, a jednocześnie są trudne dla studentów ponieważ wymagają korzystania z istniejącej wiedzy, pomysłowości, kreatywności i zwykle dużego nakładu pracy własnej lub współdziałania w zespole. Deklarowane w sylabusie treści seminarium dyplomowego tylko w niewielkim stopniu wypełniają tę lukę w kształceniu inżynierów.

Plan studiów stacjonarnych II stopnia obejmuje 22 przedmioty, w tym 9 do wyboru przez studentów spośród 13 oferowanych (35,5% ogólnej liczby ECTS), a także język obcy i 5 przedmiotów humanistyczno-społecznych. Na studiach stacjonarnych wykłady stanowią 43,1% ogólnej liczby godzin zajęć z udziałem nauczyciela, ćwiczenia audytoryjne 35%, ćwiczenia laboratoryjne 19,4%, ćwiczenia terenowe 0,6%, a na studiach niestacjonarnych odpowiednio: 40%, 27,9%, 32,1%, 0,0%.

Dobór przedmiotów i treści kształcenia należy ocenić jako właściwy dla kierunku studiów i zakładanych efektów kształcenia. W treściach kształcenia można wyodrębnić trzy grupy. Pierwszą grupę stanowią treści poszerzające i/lub pogłębiające wiedzę i umiejętności zawodowe, drugą – wiedza i umiejętności w zakresie prowadzenia metodycznych badań naukowych, a trzecia nakierowana jest na intelektualny rozwój studenta. Wprawdzie przeważający udział mają przedmioty i treści pierwszej grupy, ale takie przedmioty jak „Metody badań rolniczych”, „Analizy instrumentalne”, „Ekofilozofia”, „Polityka rolno - środowiskowa” oraz prace magisterskie o charakterze naukowo – badawczym stanowią o pewnym stopniu odrębności studiów II stopnia od I stopnia kształcenia na tym kierunku.

Sformułowane efekty kształcenia dla II stopnia kształcenia znajdują odzwierciedlenie w przedmiotach i programowych treściach. Zwykle dany efekt jest osiągnięty częściowo w kilku przedmiotach.

Sekwencja przedmiotów i treści kształcenia jest na ogół poprawna z nielicznymi mankamentami. Na przykład na studiach stacjonarnych I stopnia przedmiot „Rachunkowość” mógłby być później niż w III semestrze i powinna to być rachunkowość rolnicza, także przedmiot „Przechowywanie i towaroznawstwo” powinien być później, niż w V semestrze, z kolei przedmiot „Herbologia” wcześniej niż w VII semestrze i powinien poprzedzać przedmiot „Szczegółowa uprawa roślin”. Ponadto przedmiot „Genetyka molekularna” zdaje się być bardziej właściwy na studiach II stopnia niż na I. W kwestii sekwencji zajęć studenci obecni na spotkaniu z ZO mieli kilka uwag. Jedną z nich dotyczyła zajęć z akademickiego *savoir-vivre'u*, które odbywają się na ostatnim roku, a według opinii studentów powinny odbywać się na początku studiów.

Stosownie do specyfiki przedmiotów stosowane są różnorodne metody i formy dydaktyczne, od werbalnych do aktywizujących i czynnościowych. Są nimi wykład; ćwiczenia - audytoryjne, laboratoryjne, terenowe; analiza przypadków; seminaria; konsultacje; praktyka zawodowa. Część wykładów i ćwiczeń audytoryjnych jest prowadzona w formie konwersatoryjnej, co też obserwowano w trakcie wizytacji, podczas hospitacji niektórych zajęć. Jest to jedna z form aktywizacji studentów, którzy mają sposobność wypowiadania się i zadawania pytań nauczycielowi. Inne metody aktywizujące studenta, które uwzględniają samodzielne uczenie się to na przykład przygotowanie prezentacji lub referatu. Z perspektywy studentów studiów stacjonarnych obecnych na spotkaniu z ZO PKA stosowane w procesie dydaktycznym metody kształcenia motywują do aktywnego udziału w procesie nauczania, którego celem jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Studenci studiów niestacjonarnych zwrócili natomiast uwagę na zbyt małą liczbę zajęć praktycznych i terenowych, które w ich opinii powinny być stałym elementem programu kształcenia na wizytowanym kierunku. W opinii ZO PKA wymiar i rodzaje zajęć o charakterze praktycznym są odpowiednie dla kierunku studiów, z wyjątkiem zajęć praktyczno-terenowych.

Program studiów I stopnia obejmuje praktykę zawodową w wymiarze 8 tygodni (10 pkt. ECTS). Ten wymiar praktyki należy uznać za dostateczny na tym kierunku i profilu studiów. Praktyka realizowana jest w VI semestrze studiów. Regulamin praktyki określa jej cel i zasady realizacji, a zaliczenie praktyki ma charakter egzaminu. Praktyki są odbywane w gospodarstwach rolnych lub w instytucjach związanych z rolnictwem (wymienione w 5 kryterium oceny), a nieliczni studenci odbywają je w gospodarstwach rolnych innych krajów. Ten dobór miejsc praktyk można by uznać za właściwy, gdyby nie fakt, że w dużej liczbie przypadków studenci odbywają je we własnych gospodarstwach rolnych lub w gospodarstwach rodzinnych. Ci studenci nie mają więc możliwości poznania gospodarowania rolniczego w innych warunkach i podmiotach. W matrycy efektów kształcenia praktyce zawodowej przypisano tylko w jeden efekt umiejętności RO_U06 „Posiada umiejętność dostrzegania związków przyczynowo – skutkowych w działalności rolniczej” oraz 2 efekty w zakresie kompetencji społecznych, ale w sylabusie praktyki wymienia się 11 szczegółowych efektów. Na kierunku ‘rolnictwo’ praktyka zawodowa jest niezbędnym i ważnym elementem kształcenia ponieważ pozwala studentom poznać realne problemy gospodarki rolnej, funkcjonowanie gospodarstw w otoczeniu gospodarczo-społecznym oraz nabyć umiejętności wykonywania

czynności właściwych dla kompetencji inżyniera rolnictwa i zawodu rolnika. Na ocenianym kierunku studiów praktyka realizowana przez 8 tygodni okresu letniego nie obejmuje wprowadzenia całego rolniczego cyklu produkcyjnego, ale pozwala na uzyskanie przez studentów w/w efektów w znacznym stopniu. Sprzyja temu motywacja do nabywania umiejętności praktycznych przez niemal wszystkich studentów pochodzących z rodzin rolniczych i przygotowujących się do pracy w rolnictwie.

Organizacja procesu dydaktycznego nie wzbudza istotnych zastrzeżeń. Jako zasadną należy uznać realizację programu studiów stacjonarnych w 7 semestrach, a studiów niestacjonarnych w 8 semestrach. Dzięki temu na studiach niestacjonarnych liczba godzin zajęć nie przekracza 10 dziennie. Zajęcia dydaktyczne są odbywane w odpowiednich do tego pomieszczeniach, odpowiednia jest liczebność grup studenckich dla rodzaju zajęć, prowadzenie zajęć jest powierzane kompetentnym nauczycielom akademickim. Tygodniowy natomiast rozkład zajęć dydaktycznych wskazuje jednak na nierównomierne obciążenie studentów zajęciami w dniach tygodnia (zwłaszcza na starszych latach) oraz dość często zbyt krótkie ~~brak~~ przerwy między zajęciami i brak przerw w trakcie wykładów lub zajęć audytoryjnych trwających ponad 1 godzinę.

W kwestii harmonogramu zajęć w planie studiów, studenci w trakcie spotkania z ZO nie zgłosili żadnych uwag. W czasie rozmowy z przedstawicielami samorządu studenckiego przedstawione zostały zmiany, jakie zaszły w planie studiów na wnioski studenckie. Na podstawie ankiet studentów oraz opinii przedstawionych w czasie Dni Kierunku zostały wprowadzone następujące przedmioty: Doradztwo odmianowe, Doradztwo płodozmianowe, Doradztwo nawozowe, Biznesplan gospodarstwa rolnego, Obsługa subwencji rolniczych, Unijne doradztwo rolnicze oraz Obsługę subwencji rolniczych. Obecni na spotkaniu z ZO studenci wyrazili pozytywną opinię na temat wprowadzonych zmian w programie. Zaznaczyli również przy tym, że są wspierani przez kadrę dydaktyczną oraz Władze Dziekańskie, a ich uwagi na temat procesu kształcenia są wysłuchiwane i uwzględniane przy działaniach mających na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Studenci mają możliwość zindywidualizowania procesu kształcenia poprzez możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych. Studenci studiów stacjonarnych wyrazili zadowolenie z liczby i realnej możliwości wyboru przedmiotów zgodnie z ich zainteresowaniami. Odminną opinię wyrazili studenci studiów niestacjonarnych, którzy stwierdzili, że przedmiotów do wyboru jest niewiele i nie zawsze jest realna możliwość dokonania własnego wyboru. Kolejną możliwością wsparcia studentów jest zgodnie z regulaminem studiów umożliwienie im obrania indywidualnego programu studiów, który przysługuje studentom wyróżniającym się w nauce. Studenci mogą też ubiegać o indywidualną organizację studiów. Studenci zgromadzeni na spotkaniu z ZO mieli tego świadomość, natomiast żaden z nich nie wykazał potrzeby wykorzystania którejkolwiek z wymienionych opcji.

2.2

Matryca efektów kierunkowych wskazuje, że osiągnięcie każdego z efektów jest możliwe. Jednak ta matryca jest wykonana niezbyt starannie, ponieważ dość mechanicznie przeniesiono do niej deklaracje efektów wskazywanych w poszczególnych przedmiotach, także odniesienia wadliwe. Stąd niekiedy dany efekt ma być osiągany w jednym przedmiocie, w dwóch lub trzech albo częściowo w bardzo licznych przedmiotach. W tym ostatnim przypadku dany efekt

jest zwykle osiągany głównie w 1–3 przedmiotach wiodących dla tego efektu, a w niektórych innych przedmiotach w stopniu średnim lub małym.

Sprawdzanie stopnia uzyskania poszczególnych efektów przez studentów, na obu poziomach kształcenia, jest dokonywane w ramach poszczególnych przedmiotów. Karty przedmiotów (sylabusy) zawierają informacje o metodach oceniania stopnia uzyskania efektów przewidzianych dla przedmiotu. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest w opinii studenckiej jak i ZO PKA jest przejrzysty, czytelny i sprawiedliwy. Każdy nauczyciel akademicki podczas pierwszych zajęć informuje studentów o systemie oceny, harmonogramie zaliczeń i egzaminów oraz sposobie oceniania. Metody weryfikacji efektów kształcenia zawarte są w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Osiągnięcie modułowych efektów kształcenia jest weryfikowane za pomocą kolokwii, prac projektowych, sprawozdań z ćwiczeń, referatów oraz egzaminów i zaliczeń. Dodatkowo osiąganie efektów kierunkowych jest oceniane na podstawie opinii studentów wyrażanych w stosownych ankietach. Efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych oceniane są na zajęciach praktycznych poprzez obserwację pracy studenta. Weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych podczas praktyk odbywa się na podstawie sporządzonego przez studenta sprawozdania w dzienniku praktyk z ich przebiegu. Treść sprawozdania jest potwierdzana przez zakład pracy i stanowi podstawę do uzyskania zaliczenia praktyk. Nadzór nad ich realizacją prowadzi pracownik Działu Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, zaś w zakładzie pracy jest to zakładowy opiekun praktyk. Praktyki kończą się egzaminem, który odbywa się na Uczelni przed powołaną komisją. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, iż stosowane metody oceniania umożliwiają im uzyskanie informacji zwrotnej na temat stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Studenci wyrazili również pozytywną opinię co do przejrzystości oraz rzetelności stosowanych metod oceniania

Większość sposobów oceny ma formę pisemną. Zaletą tej formy jest dokumentowanie osiągnięć studentów, możliwość sprawdzania obiektywności i porównywalności ocen. Jednak w przypadku niektórych efektów większe możliwości sprawdzania stopnia ich osiągnięcia stwarza forma ustna. Pozwala ona, lepiej niż pisemna, oceniać poziom intelektualny studenta, jego umiejętność postrzegania zjawisk i procesów w całej ich złożoności i uwarunkowaniach, przyczynowo – skutkowego ujmowania i rozumienia zjawisk przyrodniczych, produkcyjnych i społecznych. Takie umiejętności są niezwykle ważne dla absolwentów kierunku „rolnictwo”, więc ustne sprawdzanie osiągania niektórych efektów powinno być stosowane częściej niż dotychczas. Pomimo tej sugestii sposoby oceny efektów uzyskiwanych w poszczególnych przedmiotach można uznać za poprawne. Brak natomiast całościowej oceny osiągania danego efektu kierunkowego w toku studiów, a uzyskiwanego częściowo w różnych przedmiotach. Tę rolę pełnią jedynie prace dyplomowe i egzaminy dyplomowe.

2.3

Zasady rekrutacji na kierunki studiów prowadzone na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie oraz informacje o zasadach i trybie przyjmowania kandydatów na I rok studiów dostępne są na stronie <http://www.up.lublin.pl> oraz w Uczelnianych i wydziałowych informatorach w wersji papierowej. Studenci, którzy licznie przybyli na spotkanie z ZO potwierdzili, że wymienione wyżej informacje są umieszczone na stronie, są one zrozumiałe i przejrzyste dla kandydatów na studia. Zasady rekrutacji na studia I stopnia zawierają kryteria selekcji kandydatów. Jednak mała, i malejąca w ostatnich latach, liczba kandydatów na

kierunek „rolnictwo” sprawia, że na studia te przyjmowani są wszyscy posiadający świadectwo maturalne. Korzystnym jest natomiast fakt, że niemal wszyscy kandydaci wywodzą się ze środowisk rolniczych. Na studia II stopnia przyjmowane są osoby posiadające tytuł zawodowy inżyniera rolnictwa oraz posiadające tytuł zawodowy licencjata lub inżyniera uzyskany na kierunku pokrewnym z rolnictwem.

Zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się (PEU) oraz powoływania i sposobu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się, w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie określa Uchwała Senatu UP w Lublinie nr 67/2014-2015. Na Wydziale funkcjonuje Pełnomocnik Dziekana ds. PEU. Dotychczas na kierunku rolnictwo nie przeprowadzano weryfikacji potwierdzenia efektów uczenia się.

Zasady dyplomowania są zawarte w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. W ramach ustalania tematu pracy dyplomowej brane są pod uwagę zainteresowania studenta oraz problematyka badawcza Jednostki, w której będzie realizowana praca. Studenci stwierdzili na spotkaniu z ZO, że mają też możliwość zgłoszenia własnego tematu do pracy dyplomowej. Tematy prac inżynierskich są ustalane na 2 semestry przed ukończeniem studiów pierwszego stopnia i opiniowane przez Radę Programową. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana. Komisyjne egzaminy dyplomowe mają poprawny charakter i przebieg. Student ma możliwość obrony swej pracy dyplomowej oraz odpowiada zwykle na 3 pytania, które dotyczą zwykle zagadnień wiedzy kierunkowej. Oceny egzaminu dyplomowego są na ogół wysokie.

Oceniając zgodność tematyki 96 prac dyplomowych na studiach I^o można stwierdzić, że w zdecydowanej większości (84% prac) ta tematyka odpowiada kierunkowi studiów „rolnictwo”. Tematyka około 9% prac jest częściowo związana z kierunkiem i tylko w przypadku około 7% prac ich tematyka znacząco odbiega od kierunku. Na podstawie tematyki prac można uznać, że około 45% z nich ma charakter inżynierski, tj. są ekspertyzami lub projektami, a pozostałe są pracami badawczymi. Niektóre jednak ekspertyzy lub projekty są zbyt uproszczone i nie zawierają wszystkich elementów cechujących dobrą ekspertyzę lub projekt. Poziom metodycznie – merytoryczny i formalny prac jest zróżnicowany, ale na podstawie ocenionych niektórych prac można uznać, że jest on na ogół dobry.

Oceniając zgodność tematyki 56 prac magisterskich na studiach II° można stwierdzić, że w zdecydowanej większości (82% prac) ta tematyka odpowiada kierunkowi studiów „rolnictwo”. Tematyka około 4% prac jest częściowo związana z kierunkiem, a w przypadku 14% prac ich tematyka znacząco odbiega od kierunku. Prace magisterskie mają na ogół charakter naukowo – badawczy, ale niektóre mają charakter inżynierski, co ich nie dyskwalifikuje, ale mogłyby być raczej pracami inżynierskimi.

Uzasadnienie oceny, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron:

Programy kształcenia, na obu poziomach, pozwalają osiągać zakładane efekty, a dobór przedmiotów i treści kształcenia należy ocenić jako właściwy dla kierunku studiów i zakładanych efektów kształcenia. Zdecydowana większość programu kształcenia, na obu poziomach, ma charakter zawodowo – praktyczny. Oferowane dość liczne przedmioty do wyboru stwarzają studentowi szansę częściowego doboru treści kształcenia do jego zainteresowań, choć studenci studiów niestacjonarnych zgłaszają zbyt małą możliwość wyboru. W programie studiów I stopnia przewidziano praktykę zawodową w dostatecznym wymiarze,

dobrze programowaną, ale zbyt duża część studentów odbywa praktyki we własnych lub rodzinnych gospodarstwach rolnych. Czas trwania studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, pozwala zrealizować ich program.

W realizacji programu studiów są stosowane różne metody dydaktyczne, właściwe dla danego przedmiotu. Metody kształcenia sprzyjają aktywizacji studentów, a kadra dydaktyczna przekazuje treści dostosowane do studentów i umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Poprawnie stosowany jest system punktów akumulacji i transferu (ECTS), oparty na szacunku koniecznego nakładu pracy przez studenta. Organizacja procesu dydaktycznego, pod względem jego planowania, realizacji jest na ogół poprawna, a zajęcia dydaktyczne są prowadzone we właściwych warunkach lokalowo – wyposażeniowych. Stopień umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku jest znikomy.

Metody oceniania umożliwiają badanie stopnia osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia. Wobec małej liczby kandydatów brak jest ich selekcji na studia, ale niemal wszyscy kandydaci wywodzą się ze środowiska rolniczego, więc są zainteresowani studiami na tym kierunku. Sprawdzanie stopnia uzyskania poszczególnych efektów przez studentów, na obu poziomach kształcenia, jest dokonywane w ramach poszczególnych przedmiotów. Stosowane sposoby oceny efektów uzyskiwanych w poszczególnych przedmiotach można uznać za poprawne. Brak natomiast całościowej oceny osiągnięcia danego efektu kierunkowego w całym toku studiów, a uzyskiwanego częściowo w różnych przedmiotach. Tę rolę pełnią jedynie częściowo prace dyplomowe i egzaminy dyplomowe.

Na ogół tematyka prac dyplomowych jest zgodna lub korespondująca z zakresem i charakterem kierunku. Około połowy prac inżynierskich posiada cechy i elementy inżynierskości, a prace magisterskie mają zwykle charakter naukowo – badawczy. Poziom merytoryczny, metodyczny i formalny prac dyplomowych jest znacznie zróżnicowany, ale w większości jest on dobry.

Komisyjne egzaminy dyplomowe mają poprawny charakter i przebieg.

Dobre praktyki

- Wydłużenie studiów niestacjonarnych na I^o i II° kształcenia o jeden semestr, co umożliwia pełniejszą realizację programu tych studiów.
- Sprawdzanie efektów uzyskiwanych podczas praktyki zawodowej na podstawie dokumentacji z jej przebiegu oraz egzaminu z praktyki.
- Wzorowe obliczanie liczby punktów ECTS w poszczególnych przedmiotach z rozbiciem na poszczególne rodzaje zajęć i czynności pracy własnej studenta, a także z wyodrębnieniem nakładu pracy studenta na czynności o charakterze praktycznym.

Zalecenia

- Poprawiona powinna być matryca pokrycia kierunkowych efektów kształcenia przez efekty uzyskiwane w przedmiotach. Wskazane jest stworzenie systemu całościowej oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów w całym toku studiów, a nie tylko częściowo w różnych przedmiotach.
- Wskazane jest dokonanie nielicznych korekt w sekwencji przedmiotów i treści kształcenia, stosownie do uwag zawartych w części 2.1.
- Zwiększenie liczby przedmiotów fakultatywnych dla studentów studiów niestacjonarnych i umożliwienie im realnego wyboru przedmiotu.

- Stosownie do oczekiwań studentów wskazane jest zwiększenie liczby i wymiaru ćwiczeń terenowych i/lub wycieczek zawodowych.
- Prace dyplomowe inżynierskie powinny w większym niż dotychczas stopniu, odpowiadać profesjonalnym ekspertyzom lub projektom inżynierskim.
- Zapewnienie pełnej zgodności tematyki prac dyplomowych z dyscypliną naukową, do której przypisano oceniany kierunek studiów.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni wprowadzony został na mocy Uchwały Senatu z września 2001 r. w *sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Akademii Rolniczej w Lublinie*. W Uchwale tej przyjęto, iż celem Systemu jest m.in.: doskonalenie planów i programów studiów, ocena postaw w relacji student-nauczyciel oraz wyrobienie poczucia odpowiedzialności nauczycieli i studentów za jakość zajęć dydaktycznych. WSZJK był w Uczelni do 2017 r. wielokrotnie zmieniany i doskonalony. Do ostatnich zmian należy podjęta przez Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w kwietniu 2017 r. Uchwała doskonaląca wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Uczelni. Powyższy dokument m.in. aktualizuje strukturę Systemu, zadania wydziałowych komisji ds. oceny jakości kształcenia oraz rad programowych kierunków studiów, wzory ankiet dyplomanta oraz oceny satysfakcji studenta.

Efekty kształcenia dla kierunku „rolnictwo” zatwierdzone zostały w maju 2012 r. na mocy Uchwały Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydział pozyskuje opinie dotyczące planów studiów i programów kształcenia, a także koncepcji kształcenia na kierunku zarówno od interesariuszy wewnętrznych (nauczycieli akademickich, studentów), jak i zewnętrznych (m.in. przedstawicieli Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie, Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, PZZ Lubella, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie, Lubelskiego Rynku Hurtowego SA, Agencji restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa- Lubelskiego Oddziału Regionalnego). Z opinii udostępnionych podczas oceny wynika m.in. że program kształcenia na studiach I i II stopnia jest pozytywnie oceniany, a zakładane efekty kształcenia spełniają oczekiwania pracodawców. Szczególnie podkreślany jest ogromny, kilkudziesięcioletni dorobek Wydziału w kształceniu na kierunku „rolnictwo” będący gwarancją przygotowania studentów do zawodu według najwyższych standardów. Zdaniem przedstawicieli otoczenia program kształcenia wizytowanego kierunku studiów całkowicie wpisuje się w trendy rozwoju zrównoważonego rolnictwa oraz w aktualną strategię polityki rolnej, wypełnia też oczekiwania stawiane nowoczesnym i idącym z duchem czasu jednostkom kształcącym wysokiej klasy fachowców. Ich zadaniem podkreślenia wymaga również możliwość szerokiego kontaktu zarówno studentów, jak i pracowników naukowych z praktyką rolniczą, co jest niezbędne dla identyfikacji potrzeb współczesnego rolnictwa.

Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w kształtowaniu efektów kształcenia opiera się na działaniach realizowanych w różnych formach, polega m.in. na współorganizacji praktyk zawodowych oraz zajęć terenowych, pozyskiwaniu przez studentów materiałów do wykorzystania ich w pracach dyplomowych, a także w przygotowaniu prac dyplomowych realizowanych na potrzeby podmiotów zewnętrznych (przykładowo prace pt. *Przydatność i możliwości wykorzystania odpadu poflotacyjnego z przedsiębiorstwa kruszywa Niemiec S.A. k. Lublina do agromelioracji gleb lekkich; Wpływ biostymulatorów na wzrost i plonowanie brokułów*).

W Jednostce działa także Rada Interesariuszy Zewnętrznych Wydziału Agrobioinżynierii, która m.in. opiniuje efekty kształcenia oraz współpracuje z organizacjami gospodarczymi i samorządowymi w zakresie doskonalenia programu kształcenia i procesu dydaktycznego. W skład Rady wchodzi z kierunkiem „rolnictwo” przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie (wicemarszałek oraz dyrektor Departamentu Rolnictwa i Środowiska), a także przedstawiciel firmy DANKO w Choryniu.

Zmiany w planach studiów i programach kształcenia analizuje i modyfikuje Rada Programowa kierunku „rolnictwo”. Propozycje zmian są dyskutowane i zatwierdzane na posiedzeniu Rady Wydziału Agrobioinżynierii, a następnie przekazywane do akceptacji Prorektorowi ds. Studenckich i Dydaktyki. Podczas posiedzeń Rady programowej kierunku „rolnictwo” następuje weryfikacja programów kształcenia: dokonuje się przeglądu sylabusów, omawia się zagadnienia związane z kartą kierunku i opracowaniem matrycy efektów kształcenia oraz ankietyzacją efektów kształcenia. Rada Programowa współpracuje i zabiega o opinie różnych interesariuszy zewnętrznych, obecnie w skład tego ciała kolegialnego wchodzi przedstawiciele firm: Ekogwarancja PTRE, Lubella sp. Z o.o. oraz Ziola Polskie, natomiast w poprzednich latach przedstawiciele m.in. Działu Wspierania Innowacji Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie. Interesariusze zwracają uwagę na przydatność treści kształcenia w pracy zawodowej i gospodarce, dobre przygotowanie studentów do pracy zawodowej czy umiejętność prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Sugestie i uwagi interesariuszy dotyczą głównie studentów i zachęcają ich do odbywania praktyk i staży w różnych podmiotach zajmujących się rolnictwem, a także do nauki specjalistycznego języka obcego.

Co roku odbywają się organizowane przez Wydział Dni Kierunku – jest to konferencja poświęcona kreowaniu programu kształcenia i planu studiów. Podczas tej konferencji omawiane są zagadnienia związane z doskonaleniem jakości kształcenia m.in. zmianami w programach kształcenia (przykładowo sekwencja i liczba godzin realizowanych przedmiotów) oraz kwestiami związanymi z potrzebami rynku pracy i kreowaniu kariery zawodowej. W czasie tych spotkań następuje wymiana poglądów i opinii wszystkich grup interesariuszy (wewnętrznych, w tym kadry i studentów kierunku oraz zewnętrznych) w zakresie doskonalenia efektów kształcenia, w tym ich modyfikacji w celu dostosowania do potrzeb rynku pracy oraz sposobów ich weryfikacji. Wnioski wynikające z dyskusji są często uwzględniane przez Radę Programową kierunku „rolnictwo”. Przykładem zmian postulowanych w ostatnim czasie przez studentów jest wniosek o zwiększenie wymiaru godzinowego zajęć z *entomologii* i *fitopatologii*, który będzie w najbliższym czasie omawiany na posiedzeniu Rady Programowej. Podczas Dni Kierunku zarówno studenci, jak i

interesariusze zewnętrzni wykazują bardzo duże zaangażowanie w doskonalenie planu studiów, co pozwala na dostosowanie programu do wymogów obecnego rynku pracy.

Na podstawie obowiązującej na Wydziale procedury pn. *Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*, co roku dokonywana jest analiza osiąganych przez studentów efektów kształcenia. Nauczyciel akademicki, oprócz bieżącej analizy w oparciu o prace studentów w czasie trwania i po zakończeniu realizacji przedmiotu, przeprowadza wśród studentów, po zakończeniu zajęć, ankietyzację, której wyniki stanowią anonimową opinię studentów na temat efektów kształcenia. Pytania zawarte w ankietach dotyczą m.in. sugestii zmian efektów, ich przystępności lub niezrozumienia. W ankiecie znajduje się również pytania o to, czy treści programowe modułów pozwalają na osiągnięcie wszystkich założonych efektów kierunkowych lub modułowych. Sprawozdania opracowane przez Radę Programową przekazywane są wraz z wynikami ankiet do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która formułuje opinie dotyczące weryfikacji efektów i przekazuje je do Dziekana Wydziału, który następnie prezentuje raport z oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia na posiedzeniu Rady Wydziału w celu zaopiniowania i zatwierdzenia. Ze *Sprawozdania z analizy osiągania założonych efektów kształcenia na kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Agrobiotechnologii* wynika, że studenci I i II stopnia na realizowanych zajęciach zostali zapoznani z zakładanymi efektami kształcenia, źródłami informacji o efektach, a także sposobami weryfikacji osiągania efektów kształcenia. Z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego wynika m.in., że studenci postulowali poszerzenie zakresu zagadnień w modułach dotyczących nawożenia roślin uprawnych, uprawy roli i roślin, identyfikacji patogenów roślin uprawnych i ich zwalczania, chowu zwierząt. W ramach rekomendacji, w odpowiedzi na wyniki powyższych ankiet, zalecono Radzie Programowej kierunku dokonanie przeglądu modułów, w których treści nauczania i efekty modułowe dotyczące nawożenia roślin uprawnych, uprawy roli i roślin; identyfikacji patogenów roślin uprawnych i ich zwalczania, chowu zwierząt, sugerowano też, by zmienić metody nauczania tak, by umożliwić osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz wykonać hospitację zajęć z wymienionych modułów. Ponadto zlecono dokonanie przeglądu kierunkowych efektów kształcenia oraz poddanie ich analizie i ocenie w trakcie Dni Kierunku.. Rada Programowa kierunku po uwzględnieniu uwag studentów zawartych w ankietach i analizie efektów wprowadziła w programie kształcenia na II stopniu studiów w roku akademickim 2017/2018 nowe moduły, przykładowo: *Doradztwo odmianowe, Doradztwo płodozmianowe, Doradztwo nawozowe, Biznesplan gospodarstwa rolniczego, Unijne doradztwo rolnicze, Obsługa subwencji rolniczych*, a wyeliminowała mniej atrakcyjne wskazane przez studentów. W ciągu ostatnich 6 lat na wniosek studentów i interesariuszy zewnętrznych wprowadzono możliwość odbywania praktyk w różnych okresach prac polowych i przedsiębiorstwach o różnych specjalnościach.

Opinie dotyczące programu kształcenia formułowane są również za pomocą ankietyzacji studentów oraz absolwentów (w tzw. ankietach dyplomanta wypełnianych bezpośrednio po ukończeniu studiów). Pytania zawarte w ankiecie umożliwiają wyrażenie opinii na temat atrakcyjności treści przedmiotu oraz umiejętności przekazywania wiedzy przez wykładowcę. W ankietach absolwenci stacjonarnych i niestacjonarnych studiów I i II stopnia w większości dobrze i bardzo dobrze ocenili realizację kierunkowych efektów kształcenia, a także zgodność praktyki zawodowej z realizowanym kierunkiem studiów. W obu ankietach formułowane są też opinie dotyczące nauczycieli akademickich. Ocena zajęć dydaktycznych ujęta za pomocą

ankiet uwzględniana jest w programie kształcenia. Na podstawie m.in. wyników ankiet, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz analizy kart nauczycieli biorących udział w procesie kształcenia system zapewniania jakości opiniowany jest przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Ankietyzację studentów prowadzi się drogą elektroniczną po zakończeniu każdego semestru, a ocenie podlegają wykłady i ćwiczenia (w tym również zajęcia z języków obcych oraz z wychowania fizycznego). Brane pod uwagę są wszystkie ankiety wypełnione przez studentów. Jej wyniki są opracowywane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, a następnie raport zawierający wnioski z podsumowania wyników ankiet publikowany jest na stronie internetowej. W przypadku sformułowanych przez studentów uwag krytycznych do procesu realizacji przedmiotów dokonywana jest przez kierownika Jednostki analiza przyczyn oraz prowadzone rozmowy mające na celu zwiększenie zaangażowania nauczycieli akademickich w pracę dydaktyczną. Prowadzona jest również dodatkowa hospitacja. Wyniki podjętych działań naprawczych przekazywane są Dziekanowi, a następnie WKdsJK.

Z udostępnionego podczas wizytacji Sprawozdanie z analizy osiągania założonych efektów kształcenia na kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Agrobioinżynierii wynika, że na kierunku „rolnictwo” przeważały, co najmniej dobre studenckie oceny nauczycieli akademickich. Absolwenci kierunku w ankiecie absolwenta w większości wysoko ocenili współpracę z promotorem w trakcie przygotowania pracy dyplomowej, podobnie oceniona została relacja z poszczególnymi prowadzącymi zajęcia w trakcie realizacji całego procesu kształcenia. Po studiach I stopnia, pojawiły się jednak 2 oceny negatywne dotyczące współpracy studenta z promotorem, brak było jednak w ankietach uzasadnienia tak niskiej oceny.

W drodze ankietyzacji oceniane są także przez studentów praktyki zawodowe. Badanie prowadzone jest cyklicznie przez Uczelniany Dział Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego po ustnym egzaminie zaliczającym praktykę. Ankieta obejmuje zagadnienia, które zostały zbadane na podstawie dziesięciu pytań ankietowych podzielonych na trzy części; ogólna ocena praktyki zawodowej, programy praktyki zawodowej oraz podsumowanie praktyki zawodowej. Pytania dotyczą między innymi uzyskanych: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Z przedstawionego podczas wizytacji podsumowania ankietyzacji dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wynika, że w większości studenci wystawili wysokie oceny, co świadczy o zadowoleniu studentów z wybranych miejsc praktyk oraz prawidłowego ich przebiegu. Pytanie dotyczące zgodności praktyki zawodowej z realizowanym kierunkiem studiów znajduje się również w ankiecie dyplomanta wypełnianej po ukończeniu studiów I oraz II stopnia. Odpowiednio 40 i 49% ankietowanych oceniło ten aspekt bardzo dobrze, a 56 i 47% - dobrze. Uzyskane wyniki pokazały, iż miejsce realizacji praktyki z w większości spełniło oczekiwania absolwentów w aspekcie merytorycznym związanym z kierunkiem studiów. Na Wydziale prowadzone są też badania statystyczne ocen uzyskanych m.in. z egzaminu z praktyki zawodowej. Z analizy przedstawionej podczas wizytacji wynika, że wszystkie osoby zdały egzamin, a największy odsetek stanowiły oceny najwyższe.

Podsumowanie działań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia znajduje się w rocznych raportach z działalności Wydziałowej Komisji ds. jakości Kształcenia, lecz wnioski i uwagi w nich zawarte często są ogólne i dotyczą wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunków, a sporadycznie kierunku „rolnictwo”. W raportach brak jest ponadto informacji na

temat działań naprawczych podjętych na wizytowanym kierunku w odpowiedzi na zalecenia sformułowane w poprzednim roku.

Na Wydziale powoływany jest Zespół oceniający jakość prac dyplomowych, który losowo dokonuje przeglądów prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich. Podczas przeglądu stwierdzono zgodność i adekwatność tematyki prac z kierunkiem. Opinie promotorów są adekwatne do poziomu prac, merytoryczne, zaś oceny odpowiadają zawartości i poziomowi prac. Uwagi negatywne dotyczyły prac, w których nieprawidłowo zestawiono piśmiennictwo oraz znajdowały się błędy edytorskie. Zalecono zwrócenie uwagi na poprawne piśmiennictwo, a ponadto czytelne wydzielenie metodyki badań. Opinie Zespołu oceniającego omawiane są na posiedzeniach Rady Wydziału. W ramach działań naprawczych prowadzone są również z opiekunami prac indywidualne rozmowy, dyskusja też odbywa się podczas seminariów dyplomowych ze studentami. Propozycje tematów prac dyplomowych opiniuje Rada Programowa kierunku „rolnictwo”. Zespół oceniający PKA na podstawie analizy udostępnionych w trakcie wizytacji prac dyplomowych stwierdził jednak, że niektóre prace dyplomowe po studiach I stopnia nie spełniają wymagań prac inżynierskiej (prace projektowe lub obliczeniowe). Zaleca się zatem zwiększenie działań usprawniających monitorowanie procesu dyplomowania, bowiem system zapewnienia jakości kształcenia okazał się w tym zakresie nieskuteczny.

W Uczelni nie jest stosowany system antyplagiatowy. Student wypełnia oświadczenie, że udziela nieodpłatnie i na czas nieokreślony Uniwersytetowi prawa do eksploatacji pracy dyplomowej w systemie antyplagiatowym. Oświadcza również m.in., że pracę dyplomową przygotował samodzielnie, a wszystkie przytoczone w pracy teksty dosłowne innych autorów przedstawione zostały w formie cytatów, natomiast dane, definicje i sformułowania, poglądy i stwierdzenia autorów przytoczone niedosłownie opatrzone zostały odpowiednimi odsyłaczami. Zezwala również m.in. na wprowadzanie i przetwarzanie tekstu pracy dyplomowej w systemie antyplagiatowym, dodanie pracy dyplomowej do elektronicznej Uczelnianej bazy prac oraz udostępnienie pracy dyplomowej dodanej do Uczelnianej elektronicznej bazy innym Uczelniom wyższym, w celu wykorzystania jej tekstu do wykonywania analizy porównawczej dokonywanej za pomocą systemu antyplagiatowego. Zespół oceniający zaleca jednak w ramach tzw. ‘dobrych praktyk’ przywrócenie stosowania w Uczelni systemu kontroli antyplagiatowej, gdyż wyłączenie oświadczenia podpisane przez studenta nie jest wystarczającym narzędziem uniemożliwiającym wykorzystywanie w pracach dyplomowych nieuprawnionych zapożyczeń.

Dotychczas wizytowana jednostka nie miała możliwości doskonalenia programu kształcenia w oparciu o wyniki z ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów, ponieważ ankietyzacja do roku 2016 prowadzona była w elektronicznym systemie Bazus, którego działanie było nieprawidłowe i dane zawarte w ankietach nie zostały właściwie przetworzone. W 2017 r. zostało przeprowadzone badanie losów zawodowych absolwentów, w tym wizytowanego kierunku studiów, a stało się to możliwe po usprawnieniu systemu informatycznego „Wirtualny dziekanat” obsługującego administrację w Uniwersytecie. Brak jest jednak na razie wyników tego badania.

3.2

Na stronie internetowej Wydziału znajduje się Strategia Rozwoju Wydziału Agrobiotechnologii na lata 2013-2020, informacje nt. kół naukowych. Zakładka dla ‘kandydatów’ zawiera ofertę

programową dla wszystkich oferowanych na Wydziale kierunków studiów, w tym wizytowanego kierunku „rolnictwo”, łącznie z zasadami rekrutacji oraz sylwetką absolwenta, planem studiów oraz efektami kształcenia. W zakładce ‘Dziekanat’: znajdują się m.in. godziny dostępności oraz adresy mailowe i numery telefonów do pracowników dziekanatu, efekty kształcenia, informacje nt. organizacji roku akademickiego, rozkłady zajęć terminy zjazdów i procedury. Terminy egzaminów z praktyk znajdują się na tablicach ogłoszeń przy Zakładzie Szkolenia Praktycznego.

Na Wydziale odbywają się spotkania z opiekunem I roku studiów podczas którego przekazywane są informacje dotyczące organizacji roku akademickiego, struktury organizacyjnej Wydziału, organizacji procesu dydaktycznego, a także dodatkowej działalności w Studenckim Kole Naukowym Agronomów oraz w zespole tańca, chorze, sekcjach sportowych. Na spotkaniach z II i III rokiem studiów omawiane są zagadnienia związane z zasadami ubiegania się o indywidualną organizację studiów, praktykami zawodowymi, egzaminem dyplomowym- procedurą dyplomowania, wyborem tematyki prac oraz katedry w której studenci będą wykonywali pracę. Dodatkowo organizowane są spotkania z osobą odpowiedzialną za organizację praktyk, podczas których poruszane są kwestie związane z zasadami i możliwościami realizacji praktyk..

Obowiązującym w Uczelni i na Wydziale Agrobioinżynierii narzędziem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawdzającym poziom zadowolenia studentów z dostępności zasobów informacyjnych są ankiety dyplomanta. Ocena systemu informacyjnego następuje poprzez analizę powyższych ankiet zawierających pytania dotyczące obiegu informacji w Uczelni oraz dostępu do literatury i bazy danych. Na podstawie wyników ankiet można stwierdzić, że absolwenci kierunku „rolnictwo” w 62 % (po studiach I st.) oraz w 74 % (po studiach II st.) bardzo dobrze ocenili możliwości zdobycia fachowej literatury i innych informacji źródłowych.

Podczas wizytacji studenci kierunku stwierdzili, że dostęp do informacji o wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ jest niewystarczający. Zdaniem ZO PKA działające w Uczelni Biuro Wymiany Międzynarodowej powinno wyjść z bezpośrednią ofertą do studentów kierunku. Wskazane byłoby zorganizowanie cyklicznych spotkań dla studentów poszczególnych Wydziałów, podczas których prezentowana byłaby pełna oferta Uczelni dotycząca wymiany międzynarodowej z uwzględnieniem poszczególnych kierunków studiów. Według deklaracji J.M. Rektora złożonej na spotkaniu z ZO Uczelnia zaplanowała gruntowne zmiany w funkcjonowaniu Biura Wymiany od marca br.

Ponadto z informacji uzyskanych w toku oceny wynika, że pełna wersja sylabusów prezentowana jest na pierwszych zajęciach z przedmiotu i dostępna później wyłącznie u prowadzącego zajęcia. Wskazane byłoby udostępnienie studentom na stałe pełnej wersji sylabusów, np. po indywidualnym zalogowaniu się przez system elektroniczny Wirtualny dziekanat.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obejmuje wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia, w tym dotyczące projektowania, zatwierdzania i monitorowania efektów kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w procesie

określania efektów kształcenia; prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewniła udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Podejmuje się działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, lecz te działania nie zawsze są w pełni skuteczne (przykładowo proces dyplomowania). Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi umożliwia monitorowanie oczekiwań rynku pracy, co pozwala na doskonalenie programu kształcenia. Dotychczas wprowadzić brak jest wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów będących podstawą oceny rynkowej przydatności efektów kształcenia i ich doskonalenia, podjęte zostały jednak działania, aby ten stan rzeczy zmienić.

Wydział stwarza możliwość studentom uczestniczenia w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania programu kształcenia, co potwierdzają opinie przedstawione przez studentów będących członkami Rady Programowej, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz samorządu, a także studentów uczestniczących w Dniach Kierunku. Studenci mają realny wpływ na proces projektowania i zatwierdzania programów studiów, co można uznać za mocną stronę Wydziału Agrotechnologii. Uczelnia i Jednostka zapewniają również dostęp do informacji.

Dostęp do aktualnej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia prowadzonego na Wydziale Agrotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie wymaga udoskonalenia. Na Wydziale prowadzona jest ocena publicznego dostępu do informacji, co umożliwia podejmowanie skutecznych działań służących podnoszeniu jego jakości, w oparciu o potrzeby odbiorców.

Dobre praktyki

Zalecenia

- zwiększenie skuteczności działań monitorujących proces dyplomowania w odniesieniu do inżynierskiego charakteru tych prac;
- przeprowadzenie skutecznej analizy wyników ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów, szczególnie w zakresie oceny studiów, w tym programu kształcenia i warunków jego realizacji, gdyż pozyskane dane mogą stanowić cenne źródło informacji dla doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „rolnictwo” oraz kształtowania oferty dydaktycznej Wydziału;
- formułowanie w rocznych raportach z działalności Wydziałowej Komisji ds. jakości Kształcenia wniosków i uwag wyrażnie odnoszących się do każdego z prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, zamieszczanie ponadto informacji na temat działań naprawczych podjętych na poszczególnych kierunkach w odpowiedzi na zalecenia określone w raportach z poprzedniego roku – będzie to sprzyjać doskonaleniu procesu kształcenia;
- poprawę działań informacyjnych związanych z systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia m.in. poprzez udostępnianie pełnej wersji sylabusów oraz zamieszczanie na stronie internetowej Wydziału rocznych raportów z działania WSZJK,

- przywrócenie w Uczelni stosowania systemu kontroli antyplagiatowej.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

Zespół oceniający PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji, wywiadu przeprowadzonego z władzami i Pracownikami Wydziału. W ocenie uwzględniono posiadane stopnie naukowe i specjalność naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, poprawność obsady dydaktycznej oraz plany rozwoju i doskonalenia kadry. Kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie stanowi 118 nauczycieli akademickich, w tym: 26 profesorów, 20 doktorów habilitowanych, 54 doktorów. Kadra dydaktyczna I stopnia studiów kierunku „rolnictwo” liczy 73 osoby, w tym przedstawicieli nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (61 osób), przyrodniczych (3 osoby), społecznych (8 osób), humanistycznych (1 osoba). Zespół ten tworzy: 20 profesorów, 15 doktorów habilitowanych i 38 doktorów. Do minimum kadrowego na kierunku „rolnictwo” I stopnia ZO PKA zaliczył na podstawie dorobku naukowego w dyscyplinie agronomii 18 osób, w tym: 7 profesorów, 4 doktorów habilitowanych i 6 doktorów, specjalistów z obszaru nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (16 osób) i przyrodniczych, dziedzina nauk biologicznych, dyscyplina biologia, (1 osoba). Na II stopniu studiów kierunku „rolnictwo” zajęcia prowadzą 34 osoby: 13 profesorów, 5 doktorów habilitowanych, 16 doktorów. Ich działalność naukowa obejmuje nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne (30 osób) oraz społeczne (4 osoby). W skład minimum kadrowego studiów II stopnia zaliczono: 13 nauczycieli akademickich reprezentujących nauki rolnicze, leśne i weterynaryjne, dziedzinę nauk rolniczych. Wśród nich jest 3 profesorów, 3 doktorów habilitowanych i 7 doktorów. Zgodnie z raportem otrzymanym z MNiSW warunki formalne w zakresie minimum kadrowego na studiach I i II stopnia kierunku „rolnictwo” UP w Lublinie są spełnione.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe ocenianego kierunku mieści się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych w dziedzinie nauk rolniczych w zakresie dyscypliny agronomii, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku „rolnictwo”. Minimum kadrowe tworzą pracownicy naukowcy o bogatym dorobku publikacyjnym, uznanym w kraju i za granicą, a także wyróżniający się aktywną działalnością dydaktyczną i organizacyjną (w uczelnianych i wydziałowych komisjach i zespołach, autorzy podręczników i skryptów dydaktycznych, współautorzy programów kształcenia, opiekunowie licznych prac dyplomowych).

Na Wydziale Agrobioinżynierii w latach 2011-2016 opublikowano 1450 oryginalnych prac, z czego liczba publikacji pracowników Wydziału powiązana z rolnictwem wynosiła 685. Z tej liczby pozycji w czasopiśmie z listy A MNiSW zamieszczono odpowiednio 335 i 257 publikacji, z listy B 778 i 324, monografie stanowiły odpowiednio 44 i 9, rozdziały

w monografiach 293 i 95 pozycji. Dorobek publikacyjny nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest adekwatny do realizowanego programu studiów i pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Potwierdzeniem odpowiednich kwalifikacji kadry dydaktycznej są także badania naukowe. W latach 2012-2016 Pracownicy Wydziału związani z kierunkiem „rolnictwo” realizowali 24 projekty badawcze w tym 2 projekty finansowane ze środków MNiSW, MRiRW, NCBiR, związanych ściśle z ocenianym kierunkiem studiów (np. „Opracowanie markerów molekularnych karłowatego typu wzrostu jako wsparcie programu hodowli odmian żyta i pszenżyta odpornych na wyleganie”; „Niskonakładowy i bezpieczny dla środowiska system nawożenia i siewu kukurydzy”; „Identyfikacja nowych, efektywnych genów odporności na choroby grzybowe w owsie oraz opracowanie markerów DNA służących do ich identyfikacji”; „Strategia przeciwdziałania uodparnianiu się chwastów na herbicydy jako istotny czynnik zapewnienia zrównoważonego rozwoju ekosystemu”; „Mapowanie sprzężeniowe i asocjacyjne owsa zwyczajnego”; „Piramidyzacja genów odporności na rdzę koronową w genomie owsa oraz identyfikacja i lokalizacja markerów DNA dla tych genów”; „Identyfikacja i lokalizacja markerów DNA dla wybranych genów odporności na mączniaka prawdziwego w owsie zwyczajnym oraz piramidyzacja efektywnych genów odporności w genomie owsa”; „Przetwórstwo produktów roślinnych i zwierzęcych: badania nad optymalizacją oraz rozwojem innowacyjnych rozwiązań w zakresie przetwórstwa w celu podnoszenia wartości prozdrowotnych produktów ekologicznych”).

W raporcie samooceny wykazano, że liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów ocenianego kierunku wynosi na studiach I stopnia 1:13 a na studiach II stopnia 1:7,2. Po przeliczeniu liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do aktualnej liczby studentów ocenianego kierunku stosunek ten wynosi dla studiów I stopnia 1:12,3 a dla studiów II stopnia 1:2,9. Proporcja ta jest zgodna z par. 14 Rozporządzenia MNiSW z 26 września 2016 roku, (Dz.U. z 2016 r., poz. 1596).

4.2

W obsadzie zajęć dydaktycznych na kierunku „rolnictwo” w roku akademickim 2016/2017 uwzględniono w sumie 106 osób. Obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych biorąc pod uwagę dorobek publikacyjny reprezentuje 90 osób ze stopniem lub tytułem naukowym (w tym: 68 - dyscyplina agronomia, 8 - ogrodnictwo, 7 - inżynieria rolnicza, 3 - zootechnika, 4 - technologia żywności i żywienia), 3 osoby obszar nauk przyrodniczych (w tym: 2-biologia, 1 – geografia), 12 osób reprezentuje obszar nauk społecznych (6 - ekonomia, 1 – socjologia, 2 - prawo, 1 - towaroznawstwo, 2 - nauki o zarządzaniu), 1 osoba reprezentuje obszar nauk humanistycznych (filozofia). Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez pracowników naukowo-dydaktycznych, posiadających stopnie naukowe, jak i dorobek naukowy z zakresu agronomii, a także innych dyscyplin odpowiednio do przedmiotów nauczania. Prowadzone przez nich zajęcia dydaktyczne są zgodne z dorobkiem naukowym i kompetencjami merytorycznymi. W nielicznych tylko przypadkach nauczyciele nie mają wystarczających kompetencji. Dotyczy to takich przedmiotów jak: chemia, grafika inżynierska, ekofilozofia, przetwórstwo surowców roślinnych.

Kadra nauczycieli akademickich jaką dysponuje Wydział Agrobiotechnologii do nauczania na kierunku „rolnictwo” jest bardzo liczna. Zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów prowadzą bardzo dobrze przygotowani specjaliści. Kierownikami zdecydowanej większości

przedmiotów kierunkowych i specjalistycznych są pracownicy samodzielni, o bogatym i dobrze ukierunkowanym dorobku naukowym. Potwierdza to ich kompetencje do realizacji powierzonych im zajęć dydaktycznych.

Na wydziale Agrobiotechnologii zgodnie z uchwałą nr 17/2014-2015 Senatu UP w Lublinie oferowane jest kształcenie na kierunku „rolnictwo” na studiach II stopnia, w języku angielskim. Na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz w trakcie rozmów z władzami Wydziału i pracownikami stwierdzono, że do tej pory nie było zainteresowania studentów kształceniem w języku angielskim. Jedynie w ramach Open Seminar odbywają się wykłady i dyskusje naukowe w języku angielskim, w którym uczestniczą także studenci studiów kierunku „rolnictwo”. Uczelnia dysponuje odpowiednią infrastrukturą (podjazdy, windy, miejsca parkingowe) umożliwiającą studentom niepełnosprawnym poruszanie się w budynkach. Na kierunku „rolnictwo” nie prowadzi się oferty dla studentów niepełnosprawnych, co wynika z braku zapotrzebowania ze strony studentów niepełnosprawnych na kształcenie na tym kierunku studiów.

Hospitacje zajęć dydaktycznych, przeprowadzonych przez ZO PKA na obu poziomach kształcenia, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, na kierunku „rolnictwo” potwierdziły właściwy dobór kadry dydaktycznej. Stwierdzono, że nauczyciele akademicki byli dobrze przygotowani do zajęć, prowadzili je zgodnie z sylabusem przedmiotu, właściwie dla poszczególnych form zajęć (wykłady, ćwiczenia). Prowadzący zajęcia aktywizowali studentów za pomocą pytań, prowadzili dyskusję, pobudzali do myślenia i dyskusji oraz do pracy zespołowej. Wszyscy hospitowani nauczyciele akademicki posługiwali się prezentacjami multimedialnymi dostosowanymi do prezentowanego tematu, wykorzystywali materiały dydaktyczne w postaci świeżych roślin, korzeni roślin okopowych korzeniowych, zielników oraz artykułów spożywczych jako porównawczych wzorników do wykonywanych własnych produktów. Studenci korzystali z infrastruktury dydaktycznej i technologii informacyjnej w zależności od charakteru zajęć i wyposażenia sal. Stosowane metody i materiały dydaktyczne były właściwe. Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

4.3

Polityka kadrowa na ocenianym kierunku jest ukierunkowana na umacnianie pozycji naukowej i dydaktycznej, jest spójna z koncepcją kształcenia i strategią rozwoju a także jest prowadzona pod kątem doboru kadry do potrzeb kierunku. W ostatnich 5 latach na ocenianym kierunku pomyślnie zakończono 11 przewodów doktorskich, 11 pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego (w tym 3 z minimum kadrowego), a 1 osoba uzyskała tytuł profesora (z minimum kadrowego). Nauczyciele akademicki podlegają ocenie okresowej. W ocenie pracowników uwzględniane są przede wszystkim osiągnięcia naukowe, tzn. sumaryczna liczba punktów za publikacje liczona wg punktacji MNiSW wg roku publikacji, liczba prac opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR, działalność dydaktyczna oraz organizacyjna. Ocena jest prowadzona co cztery lata (profesorowie) lub dwa lata (pozostali nauczyciele) oraz częściej na wniosek kierownika Jednostki. Ocena okresowa pracowników dydaktycznych skupia się na ocenie dydaktyki i działalności organizacyjnej. W ocenie okresowej nauczycieli akademickich uwzględniana jest ocena wystawiana przez studentów na podstawie ankiet. Studenci mają możliwość oceny wykładowcy po zakończeniu każdego cyklu kształcenia. W ankiecie studenci mogą ocenić sposób i umiejętność przekazywania wiedzy, rzetelność i

kulturę osobistą prowadzącego. Ankieta niestety nie zawiera miejsca na uwagi własne studentów. Uzyskanie oceny negatywnej skutkuje ponowną oceną po roku. Studenci obecni na spotkaniu z ZO pozytywnie ocenili formę ankiety i równoznacznie stwierdzili, że mają oni możliwość swobodnej oceny zajęć oraz wykładowcy. Ponadto statystyczne opracowanie wyników ankiet upubliczniane są na stronie internetowej. Wszyscy pracownicy i studenci mają możliwość zapoznania się z opracowanymi przez WKdsJK wynikami. Dzięki ankietom studenci mają swój udział w procesie rozwoju i doskonalenia kadry. Jak poświadczili studenci studiów stacjonarnych na spotkaniu z ZO mają tego świadomość i widzą efekty realizowanych na Wydziale rozwiązań dążących do poprawy jakości kształcenia. Innego zdania byli studenci studiów stacjonarnych, którzy jednoznacznie stwierdzili, że nie widzą poprawy sytuacji na Wydziale mimo wypełnianych ankiet.

Ważnym czynnikiem zapewniającym wysoki poziom kształcenia jest aktywne uczestnictwo pracowników Wydziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach naukowo-badawczych, które jest również wspierane merytorycznie przez zapraszanych gości z innych ośrodków krajowych i zagranicy. Pracownicy Wydziału Agrobioinżynierii biorą udział w doskonaleniu warsztatu i procesu dydaktycznego m.in. przez zdobywanie nowych kwalifikacji, uzyskiwanie uprawnień, certyfikatów oraz odbywanie praktyk i staży w ośrodkach naukowych, a także podmiotach gospodarczych krajowych i zagranicznych, współpracę z różnymi instytucjami włączającymi się w realizację zajęć dydaktycznych oraz prac dyplomowych, celem podnoszenia jakości procesu kształcenia. Działania te są wspierane przez władze rektorskie i dziekańskie. Polityka wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych realizowana jest m.in. przez dofinansowywanie tematów badawczych w ramach działalności statutowej powiązanej z kierunkiem „rolnictwo” oraz finansowaniem postępowań i przewodów realizowanych w innych Uczelniach, dofinansowywaniem studiów podyplomowych przydatnych w dydaktyce na kierunku. Takie wsparcie otrzymało w ostatnich pięciu latach 12 pracowników naukowo-dydaktycznych z Wydziału Agrobioinżynierii. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o dofinansowanie wydania publikacji oraz wyjazdów na konferencje naukowe w kraju i za granicą. Stosowany system motywacyjny obejmuje nagradzanie pracowników, którzy swoimi osiągnięciami naukowo-badawczymi, dydaktycznymi oraz zaangażowaniem wnieśli wkład w rozwój ocenianego kierunku, w podniesienie jakości procesów dydaktycznych lub przyczynili się do poprawy efektywności funkcjonowania kierunku bądź Wydziału w formie nagród rektora (różnego stopnia) i nagród ministra. Obecnie pracownicy UP w Lublinie mogą otrzymać nagrody Rektora UP w Lublinie za: osiągnięcia naukowe, osiągnięcia dydaktyczne, osiągnięcia organizacyjne i za całokształt dorobku. W 2012 r. jeden z pracowników realizujących zajęcia na kierunku „rolnictwo” otrzymał nagrodę Prezesa Rady Ministrów za rozprawę habilitacyjną pt. „Ocena wpływu procesu kompostowania osadów ściekowych na formy oraz zakres oddziaływania wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) z matrycą kompostu”. W latach 2012-2016 nagrody Rektora UP w Lublinie otrzymało: 42 osoby za działalność naukową, 6 osób za działalność organizacyjną i 2 osoby za całokształt dorobku. Dodatkowo w latach 2013-2015 siedmiu pracowników, którzy uzyskali największą sumę punktów z tytułu opublikowanych prac naukowych otrzymało tzw. „dodatek projakościowy” w postaci trwającego 1 rok comiesięcznego dodatku do pensji w wysokości ok. 350 zł.

Kadra kierunku uczestniczy aktywnie w konferencjach naukowych a także ma możliwość korzystania ze szkoleń, kursów i staży, które są wspierane przez Uczelnię (urlop, pokrycie kosztów). Potwierdzili to nauczyciele akademicki na spotkaniu z ZO PKA. Kontakty międzynarodowe pracowników (staże, międzynarodowe sympozja i konferencje, wykłady w ramach Erasmus+), świadczą o prowadzonej polityce kadrowej, która sprzyja jej umiędzynarodowieniu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe ocenianego kierunku mieści się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych w dziedzinie nauk rolniczych, w zakresie dyscypliny agronomii, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku „rolnictwo”. ZO PKA ocenił, że warunki minimum kadrowego na każdym z poziomów kształcenia są spełnione Minimum kadrowe tworzą pracownicy naukowcy o bogatym dorobku publikacyjnym i uznaniu w kraju i za granicą, a także wyróżniający się aktywną działalnością dydaktyczną i organizacyjną. Zajęcia dydaktyczne prowadzą pracownicy wizytowanej Jednostki a także innych wydziałów, których dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe mieści się w obszarach nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, społecznych, technicznych, przyrodniczych oraz ścisłych i jest adekwatny do charakteru prowadzonych zajęć dydaktycznych co pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie analizy kwalifikacji oraz dorobku naukowego stwierdzono zgodność obszarów wiedzy, dziedzin nauki oraz dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich z treściami i efektami kształcenia określonymi dla przedmiotów oraz prawidłowość obsady zajęć dydaktycznych (za wyjątkiem 3 przypadków). Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone przez ZO PKA na kierunku „rolnictwo” potwierdziły właściwy dobór kadry dydaktycznej.

Polityka kadrowa na ocenianym kierunku prowadzona jest pod kątem doboru właściwej kadry. Zatrudnianie na Wydziale pracowników naukowo-dydaktycznych następuje w ramach konkursu otwartego. Wszyscy nauczyciele akademicki podlegają ocenie okresowej. Kadra kierunku uczestniczy aktywnie w konferencjach naukowych a także ma możliwość korzystania ze szkoleń, kursów i staży, które są wspierane przez Uczelnię. Kontakty międzynarodowe pracowników (staże, międzynarodowe sympozja i konferencje, wykłady w ramach Erasmus+), świadczą o prowadzonej polityce kadrowej, która sprzyja jej umiędzynarodowieniu.

O prawidłowo prowadzonej polityce kadrowej świadczy rozwój kadry naukowo-dydaktycznej wizytowanej Jednostki. Ponadto istnieje system motywacyjny obejmujący nagradzanie w formie nagród rektora i ministra wybitnych pracowników.

Dobre praktyki

Zalecenia

- Dopracowanie obsady zajęć, tak by wykładowcy dysponowali odpowiednimi kwalifikacjami, dopasowanymi do tematyki zajęć
- Uaktywnienie i motywacja pracowników naukowo-dydaktycznych w pozyskiwaniu grantów oraz publikowaniu artykułów naukowych w czasopismach z listy A MNiSW.
- Udostępnienie w kwestionariuszach ankietowych wolnego miejsca na wypowiedź własną studenta.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Na podstawie przedłożonych dokumentów, raportu samooceny i rozmów przeprowadzonych w trakcie wizytacji ZO PKA stwierdził, że Wydział Agrobiotechnologii UP w Lublinie współpracuje z wieloma wiodącymi w województwie lubelskim i poza granicami województwa podmiotami gospodarczymi zajmującymi się produkcją, usługami i dystrybucją artykułów i środków rolniczych. Należą do nich m.in. Lubella Sp. z o.o., która jest wiodącym w Polsce przedsiębiorstwem zajmującym się przetwórstwem zbóż i produkcją makaronów. Pracownicy tej spółki uczestniczą w pracach Rady Programowej kierunku „rolnictwo”. Na uwagę zasługuje także współpraca z Okręgową Stacją Chemiczno-Rolniczą w Lublinie, której dyrektor był członkiem Rady Programowej kierunku „rolnictwo” i czynnie uczestniczył w pracach nad doskonaleniem programów kształcenia, a studenci kierunku „rolnictwo” odbywają zajęcia na terenie tej stacji. Wydział Agrobiotechnologii utrzymuje również ścisłe kontakty z właścicielem dużego gospodarstwa rolnego położonego we wsi Rogów (gmina Grabowiec), gdzie studenci wizytowanego kierunku uczestniczą w zajęciach terenowych, zaś doktoranci prowadzą tam badania polowe.

Inne liczne podmioty gospodarcze uczestniczące w procesie kształcenia umożliwiają studentom odbywanie praktyk zawodowych, zapoznanie się dystrybucją środkami ochrony roślin, nawozami i innymi (np.: Świąć Progress-Chem Oddział Lublin, Agricola Lublin Sp. z o.o., Grupa Magazyny Polska Sp. z o.o., Team Agro Kuczyńska, Stowarzyszenie rolnicze, Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Niedrzwicy Dużej), obrotem zbożami (ELEWARR, Lubycza Królewska, Zamojskie Zakłady Zbożowe Sp. z o.o., Agencja Rynku Rolnego Oddział Terenowy Lublin), przemysłem cukrowniczym (Zakład produkcyjny "Cukrownia Strzyżów", Cukrownia Werbkowice, Cukrownia Krasnystaw), przemysłem tłuszczowym (Zakłady Tłuszczowe w Bodaczowie Sp. z o. o.), mleczarstwem (Spółdzielnia Mleczarska w Opolu Lubelskim, Spółdzielnia Mleczarska w Krasnymstawie), przemysłem ziemniaczanym (Zakłady Przemysłu Ziemniaczanego "LUBLIN" Sp. z o.o.), uprawą i skupem surowców zielarskich (Herbapol Lublin, S.A.) oraz produkcją narzędzi i maszyn rolniczych (Solan T. Czech Ł. Czech Sp. j.). ZO PKA ocenił pozytywnie wpływ współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i naukowo-badawczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców na program i realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku, osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, jak również na działalność naukową jednostki w dziedzinach związanych z ocenianym kierunkiem.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocną stroną wizytowanego kierunku jest przychylność lokalnych jednostek zajmujących się produkcją, usługami i dystrybucją artykułów i środków rolniczych, wyrażająca się chęcią współpracy, zwłaszcza w zakresie praktyk studenckich, zajęć terenowych, staży zawodowych oraz intensywna i wielopłaszczyznowa współpraca Jednostki z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie doskonalenia całego procesu kształcenia. Współpraca ta została oceniona pozytywnie. Słabością jest to, że większość praktyk studenckich odbywa się w gospodarstwach własnych lub rodziców studiujących studentów.

Dobre praktyki

- Organizowanie na Wydziale Agrobioinżynierii Dni Kierunku, gdzie odbywa się wymiana informacji i współpracy Wydziału z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zalecenia

- Poszukiwanie rozwiązań w kierunku dywersyfikacji miejsc odbywania praktyk przez studentów.

Kryterium 6. Umieździarnarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Umieździarnarodowienie procesu kształcenia na kierunku „rolnictwo” odbywa się w różnych aspektach. Jednostka podejmuje działania zmierzające do większego umieździarnarodowienia poprzez rozwój studiów w języku angielskim, rozszerzenie oferty kształcenia dla studentów zagranicznych oraz zwiększenie mobilności międzynarodowej studentów, doktorantów i pracowników. Program studiów ocenianego kierunku zakłada naukę dwóch (w przypadku studiów stacjonarnych) lub jednego (w przypadku studiów niestacjonarnych) języka obcego, który student wybiera spośród dostępnych pięciu: rosyjskiego, niemieckiego, angielskiego, francuskiego i hiszpańskiego. Studenci obu form studiów - stacjonarnych oraz niestacjonarnych, poinformowali ZO PKA, że są zadowoleni ze swoich lektoratów.

Na wydziale Agrobioinżynierii, zgodnie z uchwałą nr 17/2014-2015 Senatu UP w Lublinie, oferowane jest kształcenie na kierunku „rolnictwo” na studiach II stopnia w języku angielskim. Program studiów ocenianego kierunku nie zawiera jednak przedmiotów prowadzonych w języku obcym, które w opinii ZO PKA, są istotnym elementem umieździarnarodowienia procesu kształcenia. Do tej pory nie było zainteresowania studentów kształceniem w języku angielskim. Jedynie w ramach Open Seminar odbywają się wykłady i dyskusje naukowe w języku angielskim, w którym uczestniczą także studenci studiów kierunku „rolnictwo”. W ramach tych działań zapraszani są zagraniczni wykładowcy z własnymi wykładami. Przeprowadzono na przykład wykład na temat ochrony zasobów genowych oraz dotyczący metod badań genetycznych i odpornościowych w Australii. Na niektórych seminariach studenci prezentują referaty w języku angielskim.

Uczelnia oferuje studentom możliwość odbycia części studiów w ramach programu *Erasmus+*. W okresie ostatnich trzech lat, z tej możliwości skorzystało 3 studentów (Litwa 2, Słowacja 1), ale żaden student z innej, zagranicznej Uczelni nie przyjechał na oceniany kierunek.

Pracownicy Wydziału uczestniczą w wyjazdach zagranicznych i stażach naukowych (staże: Ukraina - 1 osoba, Białoruś - 2, Niemcy - 1, Litwa - 1) w uniwersytetach i jednostkach badawczo-rozwojowych na Słowacji (3 osoby), na Ukrainie (2 osoby), Białorusi (2 osoby), w Szwajcarii (3 osoby), Kanadzie (3 osoby), na Litwie (5 osób), Węgrzech (2 osoby), w Niemczech (2 osoby), Rosji, Belgii i Czechach (po 1 osobie). Efektem tej aktywności są wspólne badania naukowe, projekty (Węgry - 1 osoba, USA - 1, Rosja - 2, Słowacja - 2), ekspertyzy, publikacje w czasopismach naukowych. Wynikiem współpracy zagranicznej są również wykłady dla studentów, głównie II stopnia i seminarzystów oraz pracowników wygłoszone w ramach Polskiego Towarzystwa Agronomicznego (pracownicy Katedry Botaniki

Narodowego Uniwersytetu Leśno-Technicznego we Lwowie, Uniwersytetu Lwowskiego i Lwowskiego Towarzystwa Naukowego). W okresie 2012-2016 w ramach programu Erasmus+ pracownicy wizytowanego kierunku prowadzili wykłady: na Litwie (3 osoby), w Belgii (1 osoba), Słowacji (1 osoba). W okresie tym odnotowano także 3 przyjazdy pracowników z partnerskich Uczelni zagranicznych. Uniwersytet Przyrodniczy ma podpisanych 67 umów dwustronnych z 19 krajami: Bułgaria, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Turcja, Węgry, Włochy i Wielka Brytania. Współpraca międzynarodowa pracowników realizowana jest także poprzez organizację i udział w międzynarodowych sympozjach i konferencjach naukowych (21 osób w tym okresie), członkostwo w międzynarodowych towarzystwach naukowych, realizację wspólnych projektów badawczych (6 projektów).

W ciągu ostatnich kilku lat odbyło się zaledwie kilka wyjazdów zagranicznych, w których uczestniczyli studenci ocenianego kierunku. Studenci zgromadzeni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że nie są zainteresowani wyjazdami na zagraniczne Uczelnie ze względu na posiadane gospodarstwa rolne i ogrom pracy jaki muszą w nich wykonywać. Zapytani o poziom nauczania języka angielskiego w ramach studiów studenci nie mieli żadnych krytycznych uwag.

W ramach statutowej działalności, szczególnie zaś w czasie Dni Otwartych oraz Dni Erasmusa pracownicy Uczelni próbują zachęcić studentów do mobilności.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka stworzyła studentom ocenianego kierunku możliwość nauki języków obcych oraz udziału w wykładach zagranicznych prelegentów, nie uwzględniła natomiast przedmiotów prowadzonych w językach obcych w programie studiów ocenianego kierunku. Studenci mają możliwość udziału w międzynarodowych programach mobilności studenckiej. Współpraca międzynarodowa pracowników realizowana jest poprzez organizację i udział w międzynarodowych sympozjach i konferencjach naukowych, towarzystwach naukowych, stażach, wspólnych projektach badawczych oraz w ramach programu Erasmus+.

Wydział podejmuje działania mające na celu umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Pozytywnym aspektem jest fakt, że na Wydział zapraszani są wykładowcy z Uczelni zagranicznych, co pozwala studentom rozszerzenie znajomości języka angielskiego, jak i na poznanie światowych trendów w rolnictwie. Kolejnym działaniem podejmowanym przez Uczelnię w celu umiędzynarodowienia jest zachęcanie w ramach Dni Erasmusa studentów do wyjazdów na Uczelnie zagraniczne. Mimo podejmowanych działań liczba wyjazdów jest w dalszym ciągu znikoma.

Dobre praktyki

Zalecenia

- Intensyfikacja działań w celu umożliwiania studentom wyjazdu na praktyki zagraniczne i zaliczania poszczególnych semestrów na innych Uczelniach; obecnie jest to możliwe dzięki programowi Erasmus+.
- zwiększenie skuteczności działań w zakresie przyjmowania studentów z innych krajów do studiowania w Jednostce

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji bazy dydaktycznej oraz udostępnionej dokumentacji ZO PKA stwierdził, że infrastruktura dydaktyczna w postaci pomieszczeń ćwiczeniowych i wykładowych jest na odpowiednim poziomie. Baza dydaktyczno-naukowa Wydziału Agrobiotechnologii związana jest bezpośrednio z działalnością prowadzoną przez poszczególne katedry i zakłady. Wyposażenie laboratoriów jest bardzo różnorodne, obejmuje specjalistyczną aparaturę badawczą (m.in. termocyklery, real-time PCR, komora do PCR, Nano-Drop, elektroforezy, termobloki, spektrofotometry, chromatografy cieczone HPLC, ekstraktor mikrofalowy, tomograf ultradźwiękowy, tomograf oporności elektrycznej, kompletny system do badań zjawisk związanych z fotosyntezą, system pomiarowy do badań przepływu soków w roślinach). Unowocześnienia wymaga sprzęt audiowizualny, na wizytowanych dużych salach wykładowych (bez układu amfiteatralnego). Studenci kierunku „rolnictwo” korzystają z infrastruktury dydaktycznej AGRO 1 (aula-300 miejsc, 2 sale wykładowe- 150 i 42 miejsca, 4 sale ćwiczeniowe-30 miejsc, sala seminaryjna-15 miejsc, sala komputerowa-15 miejsc) i AGRO 2 (7 sal wykładowych: 38-217 miejsc, sala ćwiczeniowa-32 miejsca, 2 sale komputerowe-15 i 30 miejsc) przy ul. Akademickiej 15, przy ul. Leszczyńskiego 7 (3 sale ćwiczeniowe 32-40 miejsc, 2 sale laboratoryjne: 33-35 miejsc), FELIN ul. Dobrzańskiego 37 (2 sale wykładowe: 105-72 miejsca, 4 sale ćwiczeniowe: 38-40 miejsc, sala komputerowa – 15 miejsc) oraz ul. Akademicka 13 (zoot- sala wykładowa-115 miejsc, 3 sale ćwiczeniowe: 15-40 miejsc), ul. Skromna 820-704 (sala wykładowa -150 miejsc, 3 sale ćwiczeniowe: 12-20 miejsc). Sale językowe (7) o liczbie miejsc od 10 do 21 znajdują się w Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowym Nowych Technik i Technologii przy ul. Głębokiej 28. Tam też znajduje się aula na 254 miejsca wyposażona w projektor multimedialny, ekran, wizualizer, nagłośnienie oraz 2 sale komputerowe po 17 miejsc. Na ul. Głębokiej 31 zlokalizowane są sale do wychowania fizycznego (2 siłownie, sala fitness, sala taneczna, sala aerobowa, 2 hale sportowe). Wszystkie sale posiadają pełne wyposażenie specjalistyczne zapewniające studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Wielkość grup audytoryjnych i laboratoryjnych dostosowana jest do infrastruktury dydaktycznej, dzięki czemu wszyscy studenci mają zapewniony czynny udział w zajęciach.

Wydział dysponuje dwoma typami rolniczych obiektów gospodarczych: gospodarstwami doświadczalnymi i stacjami dydaktyczno-doświadczalnymi. uczelnia dysponuje bogatą bazą, która jest wykorzystywana w realizacji kształcenia na ocenianym kierunku. Gospodarstwa doświadczalne są jednostkami pozawydziałowymi Uczelni, natomiast stacje dydaktyczno-doświadczalne są jednostkami konkretnych Katedr Wydziału. Uniwersytet Przyrodniczy posiada 4 gospodarstwa doświadczalne tj. w Bezku -750 ha (owce i kozy), w Felinie -50 ha (kury i przepiórki), w Czesławicach -110 ha (produkcja roślinna) i w Uhrusku – 570 ha; stacja w dzierżawie przez rolnika indywidualnego oraz 6 stacji dydaktyczno-doświadczalnych. W

gospodarstwie doświadczalnym w Bezku prowadzone są badania na powierzchni ok. 5 ha. Doświadczenia są realizowane przez pracowników Zakładu Ekologii Rolniczej w ramach działalności statutowej oraz studentów realizujących w tej Jednostce prace inżynierskie i magisterskie. Aktualna problematyka badawcza skupia się wokół zagadnień związanych ze stwarzaniem optymalnych warunków plonowania roślin uprawnych w zróżnicowanych uwarunkowaniach ekologicznych. Ważnym aspektem badawczym jest ocena wpływu biowęglu na zmniejszenie toksyczności działania pestycydów. Badania te są realizowane w ramach projektu BCAMEND, PSPB-135/2010 "Evaluation of different forms of black carbon amendment to reduce contaminants bioavailability and toxicity and to improve soil quality and plant production". Realizowany jest też projekt "Biochar for reduction inorganic and organic pollutants in sewage sludge. Studies on mobility, bioavailability and toxicity of organic and inorganic contaminants during sawage sludge and biochar land use", 2013-2017 (DEC-2012/07/E/ST10/00572), projekt finansowany przez NCN w ramach Programu „Sonata”. Kolejne tematy badawcze dotyczą technologii uprawy orkiszu ozimego i jarego.

W gospodarstwie doświadczalnym w Czesławicach powierzchnia gruntów przeznaczonych na realizację eksperymentów polowych wynosi około 20 ha. Pozostały areal gruntów ornych zajmuje produkcja towarowa. W GD Czesławice znajduje się niezbędny park maszynowy służący prawidłowej realizacji eksperymentów badawczych: 5 ciągników rolniczych o różnej mocy, 2 kombajny zbożowe (w tym 1 mikrokombajn mający zastosowanie na poletkach doświadczalnych), 3 siewniki (w tym 1 do siewu precyzyjnego nasion), siewnik do siewu bezpośredniego (bez uprawy roli, 2 rozsiewacze nawozów, rozstrząsacz obornika, 4 przyczepy ciągnikowe, a także cały szereg narzędzi mających zastosowanie w uprawie roli (pługi lemieszowe, głębosz, kultywatory i grubery, pług talerzowy, brony zębowe, brona chwastownik, włóki, wały rolnicze (gładki, Campbella, kolczatka). Prowadzone są tam różnorodne eksperymenty badawcze realizowane głównie przez pracowników naukowych Katedry Herbologii i Technik Uprawy Roślin oraz Instytutu Genetyki, Hodowli Roślin i Biotechnologii. Studenci ze SKN Agronomów trzeci rok realizują eksperyment, w którym oceniają wpływ rozstawy rzędów i gęstości siewu na plonowanie i jakość ziarna wybranych odmian pszenicy ozimej. Realizowane są również badania w ramach projektu Biostrateg finansowanego przez NCBiR pt. „Strategia przeciwdziałania uodpornianiu się chwastów na herbicydy jako istotny czynnik zapewnienia zrównoważonego rozwoju agroekosystemu”.

Gospodarstwo doświadczalne Felin k. Lublina jest integralną częścią UP w Lublinie, pełniąc funkcję dydaktyczno-naukową. Umiejscowione są w nim pola doświadczalne wielu Katedr biorących udział w procesie dydaktycznym na kierunku „rolnictwo”. W gospodarstwie znajduje się kolekcja roślin uprawnych z ponad 100 gatunkami i wieloma odmianami roślin uprawy polowej, kolekcja ponad 150 gatunków roślin zielarskich, kolekcja roślin ozdobnych oraz ogrodniczych, jak też sad z wieloma gatunkami drzew i krzewów owocowych. Ponadto, stadnina koni z kucami felińskimi, kurniki z m.in. kurami zielononózkami i szereg szklarni. Gospodarstwo zajmuje powierzchnię około 60 ha, z czego powierzchnia gruntów przeznaczonych na realizację eksperymentów polowych z roślinami uprawy polowej, ogrodniczymi i ziołami wynosi około 15 ha. Na wyposażeniu GD w Felinie dostępny jest niezbędny sprzęt służącego do uprawy roli i prac prowadzonych na doświadczeniach m.in.: kompletna stacja meteorologiczna (tradycyjna i automatyczna), ciągniki rolnicze z kompletnym wyposażeniem do uprawy roli, agregaty uprawowo-siewne, siewniki, rozsiewacze nawozów,

kombajny zbożowe, kopaczki do ziemniaków, młocarnie, sieczkarnie, czyszczalnie, sortowniki, suszarnie, sprzęt kontrolno-pomiarowy itp. W gospodarstwie doświadczalnym w Uhrsku prowadzone są badania polowe przez pracowników Katedra Herbologii i Technik Uprawy Roślin (Katedr Ogólnej Uprawy Roli i Roślin) z zakresu gospodarki płodozmianowej, uprawy roli, nawożenia, agrotechniki, metod regulacji zachwaszczenia, biologii i ekologii chwastów. Znajduje się tam niezbędny park maszynowy służący prawidłowej realizacji eksperymentów badawczych w postaci m.in.: 7 ciągników rolniczych o różnej mocy, mikrokombajnu poletkowego Wintersteigr, 3 kombajnów zbożowych, siewników, rozrzutników obornika, rozsiewaczy nawozów, opryskiwaczy także komplet narzędzi do uprawy i pielęgnacji roli i roślin. Stacja dydaktyczno- doświadczalna w Sosnowicy stanowi bazę do terenowych badań naukowych (podstawowych i aplikacyjnych) oraz zajęć dydaktycznych – terenowych Katedry Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu. Składa się ona z trwałych użytków zielonych użytkowanych kośnie i pastwiskowo. Stacja wyposażona jest w maszyny niezbędne do realizacji badań, ale także w celach dydaktycznych takie jak: Ursus C-335M, New Holland TD5040, prasa rolująca Vicon, kosiarka dyskowa KUHN, kosiarka do zbioru doświadczeń BRUMI, przyczepa ciężarowa autosan D. 732.03, siewnik specjalny (do podsiewów) do traw Hassia ZRS-200, siewnik specjalny „Vredo”, przyczepa WSK, prasa do siana Z-224, dmuchawa T-331, kosiarka rotacyjna Z-105, mikrociągnik BCS-602, kosiarka listwowa, kosiarka Rider 975-15, deszczownia szpulowa MR 50/170, wał łukowy i gładki, pług łukowy, glebogryzarka, przetrząsarka do siana oraz automatyczna stacja meteorologiczna 950 typu „Klimat” . Zaplecze badawcze ocenianej Jednostki w postaci gospodarstw doświadczalnych i stacji dydaktyczno-doświadczalnych w pełni zaspakajają potrzeby wynikające z realizacji programu nauczania na kierunku „rolnictwo” i są adekwatne do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Studenci w ramach ćwiczeń terenowych, praktyk zawodowych oraz wybranych zajęć zapoznają się z nowoczesnymi technologiami produkcji i takie działania umożliwiają osiągnięcie zakładanych dla ocenianego kierunku efektów kształcenia w tym także w zakresie kompetencji inżynierskich oraz prowadzenie badań naukowych przez pracowników i studentów.

Studenci mają dostęp do laboratoriów i sal dydaktycznych poza obowiązkowymi zajęciami, w szczególności w godzinach konsultacji opiekunów danych pomieszczeń, co w pełni ich satysfakcjonuje. Jednostka dysponuje salami komputerowymi z wymaganym w procesie kształcenia oprogramowaniem. Na terenie Uczelni jest zapewniony dostęp do sieci Internet, z funkcjonowania którego, studenci ocenianego kierunku, są zadowoleni i który umożliwia im komunikowanie się z prowadzącymi zajęcia. Na ocenianym kierunku studiów nie studiuje studenci z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi im udział w procesie kształcenia wspólnie z pozostałymi studentami. Większość budynków i pomieszczeń dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Do rozwiązań architektonicznych należą wybudowane podjazdy, windy oraz specjalnie oznaczone miejsca parkingowe.

Wyposażenie laboratoriów w opinii studentów zgromadzonych na spotkaniu z ZO PKA jest solidne i pozwala na osiągnięcie w czasie zajęć zakładanych efektów kształcenia. Na Wydziale są udostępnione miejsca do siedzenia oraz stoły przy których studenci mogą przygotować się do zajęć. Ponadto, na terenie Wydziału znajduje się bufet, z którego mogą korzystać zarówno dydaktycy, jak i studenci.

7.2

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Studenci mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. W czasie wizytacji stwierdzono, że zasoby biblioteczne w zakresie przedmiotowego kierunku są zadawalające. Księgozbiór zgromadzony w Bibliotece Głównej liczy ok. 390 000 woluminów książek, czasopism, i zbiorów specjalnych. Biblioteka abonuje dostęp do ponad 20000 tyś. tytułów czasopism naukowych i książek w wersji elektronicznej. Biblioteka poza swoimi statutowymi zadaniami, pełni funkcję Regionalnego Ośrodka Rolniczej Informacji Naukowej. W czytelni do dyspozycji czytelników jest 31 komputerów podłączonych do sieci oraz samoobsługowy bezpłatny skaner a także specjalistyczny sprzęt dla osób niepełnosprawnych.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie zapewnia dostęp do baz pełnotekstowych światowych wydawców, np. Cambridge, Oxford, Elsevier, Springer, Wiley, czasopism Nature i Science, kolekcji książek elektronicznych oraz kolekcji e-norm. Studenci mogą również korzystać z innych bibliotek uniwersyteckich w tym UMCS, KUL i Politechniki Lubelskiej.

Studenci mogą zgłaszać zapotrzebowanie na inne tytuły, niedostępne w Bibliotece, za pomocą systemu Zaproponuj Zakup, dostępnego na stronie internetowej Biblioteki Głównej. Po zalogowaniu na indywidualne konta, także z komputerów znajdujących się poza siecią Uczelni, (program HAN) studenci mają możliwość korzystania ze zbiorów cyfrowych m.in. bazy BioOne, Cambridge University Press, EBSCOhost i IBUK libra.

Zapytani o opinię studenci stwierdzili, że biblioteka jest dobrze wyposażona i wszystkie wymagane w ramach studiów książki są dostępne w bibliotece. Studenci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę na mało komfortowe dla nich godziny otwarcia biblioteki. W ich uznaniu powinna ona funkcjonować w czasie weekendów zjazdowych znacznie dłużej, zwłaszcza, że studenci mają niewiele przerw w czasie zajęć.

7.3

Corocznie prowadzony jest przegląd infrastruktury dydaktycznej. Władze Wydziału sukcesywnie doposażają i modernizują infrastrukturę Wydziału Agrotechnologii. Obecnie trwają prace modernizacyjne obór w Uhrusku. W celu utrzymania wysokich standardów kształcenia i badań planowana jest budowa Ośrodka Badawczo-Dydaktycznego w Felinie dla potrzeb Wydziałów: Agrobiotechnologii oraz Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. W Ośrodku będą nowoczesne laboratoria i fitotrony dla potrzeb badań rolno-środowiskowych, fizjologicznych i kultur *in vitro*. Władze Uczelni planują również dalsze doposażenie gospodarstw doświadczalnych. Obecnie trwają prace modernizacyjne obór w Uhrusku. Ponadto planowane jest doposażenie pracowni i laboratoriów w sprzęt dla potrzeb badań i dydaktyki (aparatura do analizy białek, w tym do elektroforezy 2D i spektrometrii mas).

W ramach Dni Kierunku oraz ankiet dotyczących przedmiotów studenci mają możliwość wypowiedzenia się również na temat infrastruktury dostępnej w ramach studiowania. Studenci mają również możliwość zgłaszania swoich uwag dotyczących wyposażenia sal ćwiczeniowych lub laboratoryjnych poprzez Wydziałowy samorząd studencki bezpośrednio do Dziekana bądź odpowiednich Prodziekanów. Zgromadzeni na spotkaniu z ZO studenci, zwłaszcza z II stopnia zwrócili uwagę na zmieniającą się na przestrzeni ostatnich kilku lat infrastrukturę Jednostki. Studenci stwierdzili, że widoczna jest znaczna poprawa infrastruktury oraz modernizacja sprzętu i wnętrz w Jednostce.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa oraz zaplecze badawcze ocenianej Jednostki w postaci stacji dydaktyczno-doświadczalnych i gospodarstw doświadczalnych oraz nowoczesnych, dobrze wyposażonych pracowni i laboratoriów, w pełni zaspokajają potrzeby, które wynikają z realizacji programu nauczania na kierunku „rolnictwo” i są adekwatne do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Dodatkowo w ramach praktyk zawodowych oraz wybranych zajęć dzięki współpracy Wydziału z interesariuszami zewnętrznymi studenci mają dostęp do ich infrastruktury badawczej a także zapoznają się najnowocześniejszymi technologiami w produkcji roślinnej i zwierzęcej. Takie działania umożliwiają osiąganie wszystkich zakładanych dla ocenianego kierunku efektów kształcenia w tym także w zakresie kompetencji inżynierskich oraz prowadzenie badań naukowych przez pracowników i studentów. Dostęp do zalecanej literatury zapewnia studentom nowoczesna Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Pomieszczenia Jednostki i Biblioteki są, przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili pozytywną opinię na temat infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Według ich opinii mają oni możliwość osiągania zakładanych efektów kształcenia w oparciu o infrastrukturę dydaktyczną i naukową, którą dysponuje jednostka.

Dobre praktyki

Zalecenia

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

Podczas spotkania z ZO PKA zgromadzeni studenci chętnie dzielili się swoimi opiniami na temat studiowania kierunku rolnictwo na swojej Uczelni. Jak stwierdzili, dużym autem kierunku jest jego długa tradycja na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Podczas spotkania studenci wskazali, iż system opieki nad studentem jest w ich opinii skuteczny, oparty na zasadach współpracy i partnerstwa pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami. Studenci przyznali, że współpraca z wykładowcami jest na bardzo dobrym poziomie oraz że cenią kompetencje i zaangażowanie swoich dydaktyków. Wszyscy nauczyciele akademicy na pierwszych zajęciach przedstawiają zasady odbywania i zaliczenia zajęć oraz godziny konsultacji, podczas których zawsze są dostępne. Odmiennego zdania byli studenci studiów niestacjonarnych, którzy stwierdzili, że konsultacje dla nich są wyznaczone od poniedziałku do piątku, a ponieważ wszyscy z nich pracują, nie są w stanie korzystać z konsultacji. Istnieje również możliwość skontaktowania się drogą elektroniczną bądź umówienia się z wykładowcą na spotkanie poza wyznaczonymi godzinami, co jest dużym udogodnieniem, z którego chętnie korzysta duża liczba studentów.

System rozpatrywania próśb i zażaleń w opinii studentów działa sprawnie. Studenci zgłaszają swoje postulaty poprzez starostów lub samorząd studencki. Studenci mają również możliwość bezpośredniego kontaktu z Władzami Jednostki, z której korzystają w ramach Dni Kierunku. Podczas spotkania z ZO bardzo korzystnie została opisana współpraca z Dziekanem oraz jego zastępcami. Studenci mają możliwość skorzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) oraz Indywidualnego Programu Studiów. Na spotkaniu z ZO nie było obecnych studentów, którzy skorzystali z tych możliwości, jednakże wszyscy zgromadzeni na spotkaniu studenci byli świadomi podjęcia takiej możliwości. Studenci bardzo pozytywnie ocenili pracę Dziekanatu, z którym mogą również kontaktować się drogą elektroniczną. Studenci stwierdzili jednoznacznie, że pracownicy administracyjni są bardzo kompetentni i zawsze służą pomocą. Dodatkowo w UP w Lublinie działa system elektronicznej obsługi studentów z funkcjonującym modulem Bazus umożliwiający kontakt sprawdzanie planów, rozkładów studiów, a także wyników egzaminów, zaliczeń, płatności za studia niestacjonarne i powtarzane przedmioty. Wszelkie informacje dotyczące procesu kształcenia i pomoc w sprawach bieżących są udzielane przez funkcjonujących w ramach kierunku opiekunów lat. Opiekun jest łącznikiem pomiędzy Władzami Wydziału i studentami. Wszystkie niezbędne w czasie studiowania informacje dotyczące działalności kierunku rolnictwo w ramach Wydziału, naboru studentów i oferty kształcenia umieszczone są na stronie internetowej. Dla studentów pierwszego roku organizowane są spotkania z prodziekanami i uczestniczą w nich pracownicy administracyjni działów zajmujących się sprawami socjalno-bytowymi, mieszkaniowymi, itp. Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które prowadzi doradztwo zawodowe oraz organizuje szkolenia z umiejętności miękkich dla wszystkich studentów. Ponadto Biuro Karier daje możliwość internetowego ankietowania absolwentów. W roku 2017 rozpoczęto prowadzenie pełnych badań losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, które po raz pierwszy obejmą również absolwentów rolnictwa. Pomoc materialną dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie stanowią stypendia socjalne, specjalne dla osób niepełnosprawnych, rektora dla najlepszych studentów, za osiągnięcia sportowe, zapomogi. Studenci wyrazili opinię, że są w pełni świadomi możliwości pobierania wyżej wymienionych świadczeń. Stypendium rektora dla najlepszych studentów jest jednym z aspektów wsparcia studentów i zachęcenia ich do nauki. Z kierunku „rolnictwo” w ostatnim roku za wysoką średnią ocen takie wsparcie otrzymało 27 studentów studiów stacjonarnych oraz 11 studentów studiów niestacjonarnych.

Studenci w ramach rozwoju i dodatkowych zajęć mogą działać w ramach samorządu studenckiego bądź mogą się zrzeszać w kołach naukowych m.in. Kole Naukowym Agronomów. Jednostka wspiera samorząd merytorycznie oraz w postaci dofinansowania różnego rodzaju wydarzeń i imprez organizowanych dla studentów. Studenci działający w kołach naukowych publikują wyniki swoich badań, w postaci artykułów naukowych. Jednostka wspiera proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami na zasadach ogólnouczelnianych. Studenci mają możliwość korzystania ze wsparcia i udostępnianego od tego roku specjalnego sprzętu elektronicznego, np. komputerów przenośnych, dyktafonów. Ponadto studenci z niepełnosprawnością mogą uzyskać dodatkowe pomoce dydaktyczne i wsparcie ze strony wykładowców. Biblioteka również jest wyposażona w stanowiska komputerowe przystosowane dla osób niedowidzących i słabosłyszących oraz w sprzęt taki jak lupa powiększająca, czy specjalistyczna drukarka. Podczas spotkania z ZO nie było osób z niepełnosprawnościami, jednakże obecni studenci wskazali, że Wydział podejmuje skuteczne działania w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, chociażby poprzez dostosowywanie infrastruktury dydaktycznej. System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Działalność Jednostki w tym zakresie uwzględnia wszystkie pojawiające się potrzeby, jest również dostępny dla każdego ze studentów.

8.2

Jednym z ważniejszych aspektów w zakresie monitorowania oraz wspierania i doskonalenia systemu opieki oraz kadry kształcącej studentów są organizowane na wydziale Dni Kierunku. W ramach tego wydarzenia studenci, dydaktycy oraz interesariusze zewnętrzni mają możliwość spotkania się i wymienienia uwagami dotyczącymi wszelkich aspektów ocenianego kierunku. Tego typu działania zapewniają ciągłe doskonalenie i wychwytywanie wad systemu zapewnienia jakości kształcenia. Kolejnym działaniem mającym zapewnić ciągłe monitorowanie i doskonalenie systemu opieki nad studentami jest ankietyzacja zajęć dydaktycznych wykonywana po każdym semestrze studiów przez studentów oraz ankiety absolwentów. Ankietyzacja jest przeprowadzona drogą elektroniczną. Studenci wypełniają formularz ankiety anonimowo i dobrowolnie. Wyniki ankiet są analizowane przez Władze Jednostki, a następnie wnioski z tej analizy są udostępniane na stronie internetowej Wydziału. Studenci podczas spotkania z ZO wypowiedzieli się pozytywnie na temat stosowanych metod oceny i weryfikacji systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Jednostka realizuje zadania związane z opieką i wsparciem studenta w jego procesie kształcenia w sposób odpowiadający studentom. Działania mają charakter kompleksowy, uwzględniają zróżnicowane potrzeby poszczególnych grup studentów. Duże znaczenie ma otwartość i pomoc ze strony władz Jednostki, jak i utrzymywanie partnerskiej relacji z interesariuszami wewnętrznymi. Warto jednak zwrócić uwagę, że pomimo sprawnie działającego systemu wsparcia i opieki nad studentami, to dotyczą one przede wszystkim studentów studiów stacjonarnych. Istnieją kwestie, które wymagają poprawy. W szczególności są to kwestie dotyczące studentów studiów niestacjonarnych. Słabszą stroną kierunku wskazaną przez wymienionych studentów są niedopasowane do trybu i rodzaju studiów godziny konsultacji. Dodatkowo godziny otwarcia biblioteki i dziekanatu powinny być dostosowane do wszystkich studentów zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

Dobre praktyki

- Organizacja Dni Kierunku - dzięki temu przedsięwzięciu możliwa jest weryfikacja i bieżąca modernizacja systemu zapewniania jakości kształcenia.

Zalecenia

- Dostosowanie godzin otwarcia biblioteki i dziekanatu do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych.
- Skorygowanie godzin konsultacji z wykładowcami, tak aby były dostosowane do wszystkich trybów studiów.

9. Ocena dostosowania się Jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Zalecenie w raporcie z wizytacji oraz w Uchwale Prezydium PKA - konieczność pełnego dostosowania tematyki prac dyplomowych do ocenianego kierunku studiów.	W Jednostce wprowadzono procedury dyplomowania oraz procedury oceny prac dyplomowych. W procedurze dyplomowania zawarto zasady zatwierdzania tematów prac dyplomowych: tematy prac dyplomowych przekazywane są do akceptacji Radzie programowej, a następnie prodziekanowi w celu zatwierdzenia tematu. Ze względu na to, że na kierunku rolnictwo uprzednio były różne specjalności (Agronomia, Kształtowanie środowiska, Agroturystyka, Agrobiznes) tematyka prac jest zróżnicowana i powiązana ze specjalnością oraz kierunkiem kształcenia. Na kierunku rolnictwo realizowane są również prace dyplomowe zlecane przez podmioty zewnętrzne (Heliplant, Herbapol SA, urzędy gmin, starostwa powiatowe, Urząd Miejski w Lublinie), a także studenci wykonują projekty dla określonych gospodarstw rolnych. W wyjątkowych przypadkach na odpowiednio udokumentowany wniosek studenta prodziekan może wyrazić zgodę na realizację pracy dyplomowej o innym temacie. Jest to zgodne z regulaminem studiów przyjętym przez Senat UP w Lublinie i związane jest z indywidualizacją kształcenia na kierunku rolnictwo. Każdego roku prace dyplomowe poddawane są ocenie zgodnie z procedurą oceny prac dyplomowych. Wylosowane prace są szczegółowo oceniane przez Zespół i wnioski przekazywane są do rady programowej, władz dziekańskich oraz do promotorów. Mimo tych działań nadal niektóre prace dyplomowe realizowane są poza obszarem nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.
Zespół Oceniający zwrócił uwagę, że system zapewnienia jakości kształcenia na wydziale nie jest w pełni rozwinięty.	W okresie od ostatniej oceny system zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Agrobiotechnologii został udoskonalony i znacznie poprawiony. Określono kompetencje poszczególnych organów, wprowadzono regulaminy pracy, procedury związane z zapewnieniem jakości kształcenia itp. Według Zespołu Oceniającego PKA wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest prawidłowy i funkcjonuje dobrze.
studenci nie otrzymują informacji o wynikach oceny i nie dostrzegają efektów działania systemu.	Obecnie wyniki ankietyzacji są dostępne w wirtualnym dziekanacie, zaś wnioski płynące z ankietyzacji są przedstawione w stosownych raportach. Raporty są dyskutowane i przyjmowane przez Radę Wydziału, w której uczestniczą również studenci, ponadto studenci w czasie Dni Kierunku mają możliwość składania wniosków oraz zapoznawani są z działaniami podjętymi w wyniku ankietyzacji. Na Wydziale Agrobiotechnologii podejmowane były następujące działania: zmiana osoby odpowiedzialnej

	za moduł, odsunięcie od prowadzenia zajęć, a w skrajnym przypadku rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia (1 osoba).
współpraca międzynarodowa jest na średnim poziomie i przyznał za to kryterium ocenę „częściowa”.	W ostatnim okresie podjęto szereg działań zmierzających do poprawy umiędzynarodowienia. Na wyjazdy finansowane w ramach Erasmus+ wyjechało łącznie 11 osób (Litwa, Słowacja, Chorwacja), ponadto 9 osób wyjechało na staże zagraniczne do ośrodków naukowych (Uniwersytet w Sydney, Uniwersytet Canberra, Uniwersytet Kolumbii Brytyjskiej w Vancouver, ośrodki w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie). Staże te trwały od miesiąca do pół roku. Wielu pracowników podjęło się realizacji wspólnych projektów badawczych z uniwersytetami Australii, Ameryki Północnej, Europy. Wyniki wspólnych badań zostały przedstawione w licznych publikacjach w listy A. Również w ramach umiędzynarodowienia zorganizowano „Open Seminar”, w ramach którego na wykłady zapraszani są naukowcy z różnych krajów. W ostatnim czasie wykłady powiązane z rolnictwem wygłosili: Prof. Robert Park z Uniwersytetu z Sydney, Prof. Andreas Borner z Leibniz Institute (Niemcy), dr Viktor Korzun (KWS Einbeck Niemcy), Prof. P.D. Gubta z Uniwersytetu w Achmadenabad w Indiach oraz dr R. Gubta z uniwersytetu w USA. Ponadto organizowane są liczne spotkania informujące i promujące wyjazdy zagraniczne. W ramach umiędzynarodowienia kilkunastu studentów z kierunku rolnictwo wyjechało na praktyki zagraniczne.
Celowe jest dostosowanie godzin konsultacji do możliwości studentów oraz egzekwowanie dostępności nauczycieli akademickich w czasie ich trwania.	W przypadku studiów stacjonarnych godziny konsultacji są zorganizowane i dostosowane do trybu studiów. Nauczyciele są zawsze dostępni w czasie swoich konsultacji. W ramach studiów niestacjonarnych godziny konsultacji są zorganizowane w czasie tygodnia roboczego co uniemożliwia większości studentom zjawienia się w wyznaczonym terminie.